

xA-I – Základní informace o podávání návrhu SP / žádosti o akreditaci SP

Název vysoké školy: UNIVERZITA KARLOVA

Název fakulty / fakult, příp. vysokoškolského ústavu: Fakulta humanitních studií

Název spolupracující instituce:

Název zahraniční vysoké školy:

Název detašovaného pracoviště:

Název studijního programu: Sociální a kulturní ekologie

Typy žádostí: Žádost o udělení oprávnění uskutečňovat studijní program v rámci institucionální akreditace pro oblast nebo oblasti vzdělávání

Datum vyjádření akademického senátu fakulty nebo fakult: 12. 4. 2018

Datum schválení vědeckou radou fakulty nebo fakult příp. vysokoškolského ústavu: 27. 4. 2018

Datum podpisu dohody se spolupracující institucí:

Datum podpisu dohody se zahraniční vysokou školou:

Datum usnesení Rady pro vnitřní hodnocení o postoupení žádosti o akreditaci Národnímu akreditačnímu úřadu:

Datum udělení oprávnění uskutečňovat studijní program Radou pro vnitřní hodnocení:

Odkaz na elektronickou podobu žádosti o akreditaci SP:

Odkazy na relevantní vnitřní předpisy: <http://www.cuni.cz/UK-146.html>

ISCED F: 0314 Sociologie a kulturologie

B-Ia – Základní evidenční údaje o studijním programu			
Název studijního programu v jazyce výuky	Sociální a kulturní ekologie		
Název studijního programu v jazyce výuky			
Překlad názvu studijního programu do ČJ			
Překlad názvu studijního programu do AJ	Social and cultural ecology		
Typ studijního programu	Navazující magisterský		
Profil studijního programu	Akademicky zaměřený		
Názvy specializací v jazyce výuky			
Překlad názvů specializací do ČJ			
Překlad názvů specializací do AJ			
Sdružené studium			
Forma studia	Prezenční		
Standardní doba studia	2 roky		
Jazyk výuky studijního programu	Čeština		
Udělovaný akademický titul	Mgr.		
Typ diplomu pro meziuniverzitní studium			
Státní rigorózní zkouška	Ne	Udělovaný akademický titul	
	související doktorský SP	Navazující doktorský program Sociální ekologie	
Garant studijního programu	<p>Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.</p> <p>Doc. Tomáš Hák bude mít od 1. 9. 2019 plný akademický úvazek na FHS UK s tím, že na UK nepřesáhne 1,5 akademického úvazku. Tím výše jmenovaná osoba splňuje podmínky pro garantování studijního programu stanovené v čl. 5 odst. 8-10 OR č. 32/2017 Standardy studijních programů UK.</p>		

Předpokládaný počet přijímaných uchazečů ke studiu ve studijním programu	25 až 30
Zaměření na přípravu k výkonu regulovaného povolání	Ne
Zaměření na přípravu odborníků z oblasti bezpečnosti České republiky	Ne
Uznávací orgán	
Oblast(i) vzdělávání (u více oblastí vzdělávání také podíl jednotlivých oblastí vzdělávání na výuce v %)	Sociologie 51 % Biologie, ekologie a životní prostředí 49 %

	název SP	název SO	počet studentů
Stávající studijní programy a obory, které nový studijní program nahrazuje, včetně počtu studentů	Ekologie a ochrana prostředí	Sociální a kulturní ekologie	65
Poznámka k vazbě nového studijního programu na stávající SP/SO	Studenti výše uvedeného studijního programu a oboru mohou dostudovat v navrhovaném studijním programu podle studijního plánu, podle kterého začali studovat ve výše uvedeném studijním programu / oboru, do kterého byli přijati ke studiu.		

B-Ib – Charakteristika studijního programu	
Cíle studia ve studijním programu	
<i>Co je primárním cílem či účelem existence daného studijního programu? (Jedná se o jakousi „preambuli“ celého popisu náležitostí SP, prosíme jen stručně).</i>	SP SKE usiluje o poznávání oboustranného zpětnovazebního vztahu přírody i kulturně přetvářeného životního prostředí, společnosti a člověka v historickém časoprostoru s důrazem na současnost. SP proto tvořivě využívá nejnovějších poznatků vybraných jak přírodních , tak společenských věd, a to jak věcně , tak metodologicky . Cílem je prohlubování multidisciplinární znalosti a komparace způsobů uspokojování lidských potřeb vedoucí k vyšší kvalitě života tak, aby nebyly ohrožovány limity přírodního světa a životního prostředí.
Charakteristika studijního programu	
ODBORNÁ A OBOROVÁ CHARAKTERISTIKA SP:	
<i>Jaké je odborné zaměření SP? Z jakých vědních oborů či disciplín vychází a jak se toto zaměření projevuje v rámci související tvůrčí činnosti?</i>	SP je založen na sociálně vědním (zejména sociologickém a obecně antropologickém) zkoumání společnosti, jež současně bere na zřetel ekologický a krajinně ekologický systémový přístup k přírodě. Převažující synchronní přístup (sociální ekologie) je podložen diachronním (kulturní ekologie, environmentální historie) v jednotlivých přírodovědných i společenskovědních předmětech, s důrazem na industrializaci.
<i>Pokud jsou součástí daného SP specializace, popište jejich odborné zaměření v rámci SP.</i>	
<i>V závislosti na označení popište, zdali se jedná spíše o akademicky či profesně zaměřený SP.</i>	SP má jako multidisciplinární akademický obor i aplikační (profesní) zaměření, jež vedlo např. k úspěšnému řešení zkoumání ekosystémových služeb s podporou TAČR nebo konkrétních úkolů v oblasti ochrany přírody a krajiny. Absolventi mohou pokračovat v doktorském studiu jak průřezových, tak specializovaných témat. Hlavní oborový směr spočívá v antropologicko-sociologickém zkoumání různých pojetí a vyjednávání udržitelnosti vztahu společnosti a přírody, jež opět vede k řešení konkrétních rozhodovacích situací a procesů v linii globální – regionální – lokální (např. strategie reakce na globální změny klimatu).
<i>Jaké jsou záměry dalšího odborného rozvoje daného SP?</i>	SP SKE originálním způsobem propojuje zkoumání přírody a společnosti po stránce věcné i metodologické. Základem jsou tedy vybrané vědy přírodní, zejm. ekologie a krajinná ekologie, společenské, zejm. environmentální sociologie a antropologie (sociální, kulturní, urbánní, ekologická), a dále aplikované, zejm. environmentální právo a environmentální ekonomie, a jejich předmět a metody. Odborný rozvoj proto spočívá v osvojování nejnovějších poznatků v těchto oblastech, ale také v průběžném tvůrčím hledání vzájemných souvislostí mezi nimi.
CHARAKTERISTIKA SP Z HLEDISKA VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI	
<i>Jaká je charakteristika SP v kontextu strategie vzdělávací činnosti na fakultě?</i>	SP vertikálně logicky navazuje na multidisciplinární program humanitní vzdělanosti FHS a připravuje absolventy pro různé specializace navazujícího doktorského programu Sociální ekologie. Horizontálně je nejtěsněji spojen teoreticky se SP Antropologická studia a aplikačně s programem Studia občanské společnosti.
<i>Čím je daný SP jedinečný v kontextu vzdělávací činnosti na UK? Jaké jsou jeho obsahové odlišnosti nebo překryvy s jinými studijními programy na UK?</i>	SP je jedinečný nejen na UK, ale v celé České republice vyváženým výukovým zaměřením na obě „hemisféry“ reality, přírodu a společnost, a jejich vzájemnou zpětnovazební interakci, a to konceptuálně i metodologicky. Umožňuje teoretickou specializaci pro pokračování v doktorském studiu a díky environmentální ekonomické a právní propedeutice i bezprostřední profesní uplatnění. V tomto smyslu se v rámci UK jako obor s žádným oborem nekryje, v ČR spolupracuje s environmentálními studii MU a rozvojovými studii UP.

<p><i>Jakým způsobem zohledňuje daný SP společenskou poptávku a možnosti uplatnění absolventa v současné společnosti?</i></p>	<p>Soužití společnosti člověka a přírody je bazálním tématem současnosti ve všech měřítkách, od lokálního až po planetární. Koncepce antropocénu konstatuje, že člověk již přestává být součástí přírody, ale spíše příroda se stala součástí společnosti. Tuto paradigmaticky novou realitu je nutno holisticky konceptualizovat a zkoumat v řadě specializací; výsledky již nyní vedou k novým aplikacím (adaptace, mitigace globálních problémů). Absolventi se proto také uplatňují ve všech sférách společnosti (viz níže).</p>
<p><i>Jaké jsou záměry dalšího rozvoje SP z hlediska vzdělávací činnosti na fakultě?</i></p>	<p>Jedinečné výukové schéma SP je průběžně pečlivě laděno již 21 let, v každodenní výuce na FHS 18 let. Jeho součástí je od počátku integrálně zabudovaná systémová spolupráce s externími vyučujícími z teorie (AV ČR, COŽP UK) i praxe (MŽP, AOPK), jež zajišťuje nepřetržitý kontakt s vývojem společnosti, přírody i s vývojem vědeckého poznání a výzkumu. Na druhé straně SP připravuje řadu předmětů pro bakalářský stupeň.</p>
<p>CHARAKTERISTIKA SP Z HLEDISKA ORGANIZACE STUDIA</p>	
<p><i>Popište obsahové změny oproti studijnímu programu či programům, nebo studijnímu oboru či oborům, na které tento SP obsahově navazuje.</i></p>	<p>SP nenavazuje přímo na žádný konkrétní výukový program. Obecně průběžně reaguje především na vývoj tzv. sustainability sciences (vědy o udržitelnosti: společenský metabolismus, ekosystémové služby, člověkem přivlastněná produkce atd. atd.). Přejímá do výuky v přiměřené míře všechny koncepce, které se v evropském i světovém měřítku objevují (viz výše). Na FHS navazuje především na bakalářské předměty sociologie, antropologie a jejich metod.</p>
<p><i>V případě realizace SP společně s pracovištěm AV ČR popište důvody a okolnosti této spolupráce a podíl pracoviště na uskutečňování SP.</i></p>	<p>SP po celou dobu existence spolupracuje s mezivládním programem UNESCO Člověk a biosféra (MaB), kt. je ukotven na AV ČR a současně ve smyslu biosférických rezervací na MŽP; pracovníci obou institucí se podílejí na výuce SP i vedení DP. Toto interaktivní rozvíjení teorie UR pak plynule přináší aplikační uplatnění BR jako laboratoří udržitelného rozvoje např. ve formulacích Strategie UR ČR na Radě vlády pro UR a v jednotlivých BR.</p>
<p><i>V případě realizace SP společně se zahraniční VŠ popište důvody a okolnosti této spolupráce.</i></p>	<p>Prozatímní spolupráce se zahraničními VŠ probíhá zejména v oblasti společných výzkumných pobytů vědecko-výzkumných pracovníků se zahraničními odborníky a v následné publikační činnosti (viz publikace zejm. Bartoš, Kuřík, Novák).</p>
<p><i>Pokud jsou součástí SP specializace, popište stručně jejich význam, zaměření a členění v rámci SP, včetně struktury studijního plánu včetně případného vztahu k studijnímu plánu bez specializací. Zdůvodněte případný nižší počet kreditů za společnou část studijního plánu než 50%.</i></p>	
<p><i>Pokud je součástí SP „sružené studium“, popište strukturu studijních plánů, případné přidružené studijní plány jiných SP apod.</i></p>	
<p><i>Zde můžete uvést další komentáře, poznámky, vysvětlení k organizaci studia či vypíchnout konkrétní specifika daného SP, které považujete za zajímavé.</i></p>	<p>Odborná úroveň absolventů a jejich prací přináší pravidelně ocenění na významných soutěžích (Cena J. Vavrouška), ale i na různých pracovištích (viz níže). Tam je vyzdvihován jak originální přínos v podobě metodicky systémového myšlení v souvislostech, tak adaptabilita na konkrétní témata a schopnost týmové práce.</p>
<p><i>V případě ne zcela uspokojivého personálního zabezpečení uveďte informace o personálním rozvoji (např. plánované habilitace, PhD studium apod.).</i></p>	<p>Současný stav personálního zabezpečení je uspokojivý. V rámci rozvoje oboru i osobního rozvoje je nicméně v plánu navýšení posledního částečného úvazku jednoho z pracovníků katedry na plný a prodloužení všech pracovních poměrů na dobu určitou na další období. Dva nejmladší pracovníci katedry v nedávné době úspěšně ukončili doktorské studium a ihned přešli do režimu plnění habilitačních podmínek (studium, zahraniční studium, pokračování vědeckovýzkumné práce, projekty, knižní i časopisecké publikace, týmová práce na katedře).</p>
<p><i>Jaké jsou záměry rozvoje daného SP z hlediska organizace studia?</i></p>	<p>SP je i organizačně dlouhodobě dobře vyladěno. Významnou součástí výuky je cílená tvorba interaktivního prostředí studujících s vyučujícími, v němž se v kritickém diskursu utváří poznání (semináře, exkurzní</p>

	semináře, semináře odborníků, letní škola, terénní praxe). (Jediný výraznější limit představují velmi omezené prostorové možnosti katedry. Po přemístění do nové budovy bude posílen vzájemný kontakt všech interních, ale především externích vyučujících i jejich volitelné hlubší kontakty se studujícími i absolventy.) O tom, že tak vnímají svůj obor i absolventi (jako trvalé prostředí k rozvoji myšlení, think tank), svědčí Letní škola absolventů, již si po vzoru LŠ z úvodu studia studující sami organizují a zvou na ni i vyučující, a další (ne) pravidelné kontakty.
<i>Hlavní pracoviště fakulty (fakult), která převážně zajišťují výuku.</i>	Katedra sociální a kulturní ekologie
	Společenskovědní modul (1 předmět)
	Katedra studií občanské společnosti (1 předmět)
Profil absolventa studijního programu	
Absolvent aktivně uplatňuje detailní znalost strategie udržitelného rozvoje v lokálním, regionálním i globálním (L-R-G) měřítku. Používá v konkrétním časoprostorovém, politickém a kulturním kontextu (českém, evropském - EU) teoretické znalosti věd o udržitelnosti a podle dané potřeby systematické teoretické znalosti všech tří (čtyř) pilířů UR: environmentální ekonomie, ekologie a krajinná ekologie, socio-politické a antropologické konceptualizace a environmentální etika. V akademické sféře teoreticky i empirickým výzkumem rozvíjí kteroukoli z těchto oblastí; na aplikační rovině se znalostí metod sociologického výzkumu, sběru a analýzy dat komplexně a kriticky vyhodnocuje na všech úrovních L-R-G jakýkoli společenský záměr včetně inovací obzvláště z hlediska proveditelnosti a udržitelnosti a jeho dopady v oblasti veřejné správy nebo NNO na úseku ochrany životního prostředí, ochrany přírody a krajiny, ve VZCHÚ, EVL nebo PP. Je způsobilý podílet se na hodnocení EIA, na tzv. naturovém a biologickém hodnocení a zejména na hodnocení SEA a na tvorbě (celostátních, oborových) strategií a politik.	
Odborné znalosti	
Absolvent má teoreticky i prakticky dokonale osvojeny konceptualizace vztahu člověka, společnosti a přírody a životního prostředí v antropologické, sociologické a kulturně-ekologické oblasti se znalostí jejich historického vývoje, nejvíce v euroamerické civilizaci a v období počínajícím industrializací do současnosti. Znalosti vztahů a propojenosti živé a neživé přírody a porozumění přírodě jako integrovanému celku dále propojuje se znalostmi různých sociologických a antropologických koncepcí (ekosystémové služby, tzv. vyjednávání nebo přisvojování přírody [HANPP], interpretativní sociologie atd. atd.).	
Odborné dovednosti a obecné způsobilosti	
Absolvent na základě znalosti metod sociologického výzkumu a sběrů a analýzy dat kvalifikovaně vybírá a aplikuje vhodnou teorii pro analýzu problému, navrhuje cílený výzkum, shromažďuje data z libovolné oblasti UR, kriticky je komparuje, hodnotí a interpretuje. S porozuměním významu sociologických a sociálně-antropologických teorií pro interpretaci procesů sociální praxe a s přihlédnutím k jejich historii a výzkumné etice vyhodnocuje zejména dopady této praxe na životní prostředí, přírodu a krajinu, vytváří tak komplexní holistický popis daného výseku zkoumané reality a možné alternativní modely. Metodicky hloubkově dekomponuje konkrétní problém, identifikuje slabé a silné stránky, hrozby i příležitosti, v syntéze označí možnosti, bariéry, limity a nástroje řešení zejména v sociální, ekonomické, environmentální a právní oblasti. Se znalostí základů vědeckého předvídaní (scientific forecasting) modeluje různé scénáře budoucího vývoje. Na všech uvedených základech kriticky posuzuje a navrhuje společenské rozhodovací procesy vedoucí k optimálním řešením, uplatňuje se např. na pracovních pozicích expert, metodik, výzkumník při formulaci celostátních nebo resortních oborových strategií a politik.	
Předpokládaná uplatnitelnost absolventů na trhu práce	
V uplatnění absolventů nejde o předpoklad, ale o 15letou trvale ověřovanou skutečnost. Absolventi na základě dlouhodobé koncepce otevřeného (týmového) diskursu (viz výše) sami založili tradici několikadenní Letní školy pro absolventy, jež zachovává program LŠ z doby studia (celodenní odborná náplň v terénu, večerní přednáška, společenský program). Přidanou hodnotou je právě dlouhodobá statistická i kvalitativní sociologická (2 diplomové práce, analýzy vyučujících) i osobní reflexe uplatnění absolventů v praxi . Pro unikátní komplexní aktivní znalost strategie UR se absolventi osvědčují na všech úrovních veřejné správy od ministerstev (ochrana přírody a krajiny, strategické koncepce, regionální a sociální rozvoj a politika, územní plán: Rada vlády pro udržitelný rozvoj, MŽP, ale i MMR, MPO) až po Agenturu ochrany přírody ČR a jednotlivé Správy VZCHÚ. Řada absolventek a absolventů nachází uplatnění v korporátní sféře (např. Ernst & Young; ČSOB; obor CSR v různých organizacích). V občanském sektoru jsou vítáni v různých NNO nebo je sami úspěšně zakládají (Zelený kruh; Kokoza; Glopolis; Centrum pro dopravu a energetiku aj.). Aplikační spektrum doplňují sdělovací prostředky a školství (EVVO, Centra ekologické výchovy). Početná menšina absolventů prohlubuje specializované znalosti v doktorském studiu a ve vědecko-pedagogické práci na akademické půdě	

(absolventi působí např. na FHS UK, COŽP UK, FSS MU, PřF UP a dalších fakultách těchto universit).

Pravidla a podmínky pro tvorbu studijních plánů v pregraduálním studiu (vyplněno)

Bakalářské a magisterské studium probíhá podle celouniverzitního kreditního systému, který je v souladu s pravidly European Credit Transfer System (ECTS). Povinně volitelné předměty jsou ve studijním plánu organizovány do jedné či více skupin; student volí povinně volitelné předměty na základě stanoveného minimálního počtu kreditů v každé skupině. Počet kreditů za povinné spolu s minimálním počtem kreditů za povinně volitelné předměty nesmí činit více než 90% (95%) celkového počtu kreditů. Ostatní předměty vyučované na UK se pro daný studijní obor považují za předměty volitelné, jejichž výběr může být studentovi doporučen (doporučené volitelné předměty). Studijní a zkušební řád stanovuje možnost uskutečňovat studijní program se specializacemi a studijní program, který umožňuje získat ucelené znalosti a dovednosti z jiného studijního programu. Specializaci lze zvolit v rámci přijímacího řízení, při zápisu do studijního programu nebo v průběhu studia. Studijní plán, umožňující získat ucelené znalosti a dovednosti z jiného studijního programu, lze zvolit v rámci přijímacího řízení nebo při zápisu do studijního programu, jehož bude tento studijní plán součástí.

Podmínky k přijetí ke studiu (pro NAU ev. uznávací orgán)

Z popsané podoby SP plyne, že podmínkou přijetí ke studiu je především schopnost pozorného a kritického osvojení teoretických konceptů v jejich rozmanitosti, jež se testuje formou odpovědí na 5 vylosovaných adresných otázek z 5 předem zadaných základních oborových děl; dále dobrá znalost angličtiny.

Návaznost na další typy studijních programů

Vzhledem k multidisciplinárnímu charakteru oboru SKE je otevřenost všem bakalářským studijním programům přirozená a samozřejmá. Bakalářské studium humanitní vzdělanosti FHS je svou multidisciplinaritou nejvhodnější, na druhé straně SP SKE s úspěchem absolvují např. bakaláři přírodních věd, kteří si dále prohlubují přírodovědné znalosti a doplňují si znalost oborů společenskovedních. Návaznost vzhůru je zřejmá v doktorských studijních programech, kde absolventi buď prohlubují některé z dílčích zaměření sociální a kulturní ekologie nebo častěji se orientují na zkoumání nových mezioborových souvislostí.

POUZE PRO RUK

Profil absolventa pro dodatek k diplomu – český jazyk (750 znaků – plný studijní plán, 340 znaků sdružené studium)
Profil absolventa pro plný studijní plán bez specializací – český jazyk
Absolvent rozumí vztahu společnosti a ŽP v různých diskurzech (služby ekosystémů, env. sociologie ad.). Zná UR ve vývoji, politických i regionálních aplikacích. Se znalostí soudobých metod a ekologických technik a praxe výzkumu v terénu formuluje výzkumný problém po testovatelné hypotézy, provádí ekonomické, právní, sociologické a přírodovědné analýzy pro rozhodovací procesy. Má komplexní předpoklady pro kvalifikovanou strategickou řídicí práci v oboru SKE a v ochraně ŽP a přírody. Přistupuje eticky a historicky k limitům prostředí i potřebám společnosti, předkládá návrhy řešení ve variantách a hledá optimální řešení. Je školen pro teorii (doktorské studium) i pro praxi (veřejná správa, neziskové organizace, média, komerční sféra) vč. EU.
Profil absolventa pro specializaci A – český jazyk
Profil absolventa pro specializaci B – český jazyk
Profil absolventa pro sdružené studium hlavní studijní plán (maior) – český jazyk
Profil absolventa pro sdružené studium přidružený studijní plán (minor) – český jazyk
Profil absolventa pro dodatek k diplomu – anglický jazyk (850 znaků - plný studijní plán, 375 sdružené studium)
Profil absolventa pro plný studijní plán bez specializací – anglický jazyk
A graduate apprehends relationships between society and environment in different discourses. Besides, s/he is familiar with dynamics and political and regional applications of SD. Equipped with contemporary methods and techniques and practices of field research, s/he is capable of formulating problems up to testable hypotheses and also soliciting economical, legal, sociological and natural-scientific analysis in benefit of decision-making processes. S/he is qualified in strategical managerial work in the field of SCE and env. conservation. Combining knowledge of history with ethics, s/he approaches limits of environment and needs of society, comes up with multiple solution propositions and searches for optimal outcomes. S/he is trained in theory (doc. study) as well as in praxis (public adm., NGOs, media, commercial sphere, the EU).
Profil absolventa pro specializaci A – anglický jazyk
Profil absolventa pro specializaci B – anglický jazyk
Profil absolventa pro sdružené studium hlavní studijní plán – anglický jazyk
Profil absolventa pro sdružené studium přidružený studijní plán – anglický jazyk

B-IIa – Studijní plány pro bakalářské a magisterské SP

Označení studijního plánu		Studijní plán pro prezenční formu						
Povinné předměty								
Název předmětu	rozsah	způsob ověření	počet kreditů	garant předmětu / vyučující jméno, příjmení, titul	dopor. roč/sem	PPZ	ZT PPZ	
Environmentální ekonomie I	2/0	Z	2	Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D.	1 ZS	x		
Environmentální sociologie I	2/0	KZ	2	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.	1 ZS	x		
Etnografie jako problém a metoda	1/1	KZ	3	Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D.	1 ZS	x		
Globální problémy životního prostředí	2/0	Zk	5	Doc. RNDr. Svatava Janoušková, Ph.D.	1 ZS	x	x	
Letní škola ¹	4 dny	Z	2	PhDr. Ivan Rynda, Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D., Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D.	1 ZS			
Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti I	2/0	Z	6	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.	1 ZS	x	x	
Seminář k environmentální sociologii	0/2	Z	3	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.	1 ZS	x		
Sociální ekologie I – Social ecology I	2/0	Z	2	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D. / PhDr. Ivan Rynda	1 ZS	x		
Základy ekologie	2/0	Zk	3	Ing. Michael Bartoš, CSc.	1 ZS	x		
Decizní prostory udržitelného rozvoje	2/0	Zk	3	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D. / PhDr. Ivan Rynda	1 LS	x		
Environmentální ekonomie II	2/0	Zk	3	Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D.	1 LS	x		
Environmentální právo	2/0	Zk	6	Doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.	1 LS	x	x	
Krajinná ekologie a přírodní zdroje	2/0	Zk	3	Ing. Michael Bartoš, CSc.	1 LS	x		
Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti II	2/0	Zk	6	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.	1 LS	x	x	
Sociální ekologie II	2/0	Zk	3	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D. / PhDr. Ivan Rynda	1 LS	x		
Environmentální politika Evropské unie	2/0	Zk	3	JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.	2 ZS	x		
Kulturní ekologie I	1/1	Z	6	Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	2 ZS	x	x	
Sociální ekonomika a sociální podnikání	2/0	Zk	3	Doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc.	2 ZS	x	x	
Světové biomy a biotopy České republiky	2/0	Zk	2	Ing. Michael Bartoš, CSc.	2 ZS	x		
Environmentální sociologie II	2/0	Zk	3	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.	2 LS	x		
Kulturní ekologie II	1/1	Zk	6	Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.	2 LS	x	x	
Celkem kreditů za povinné předměty			75					

¹ 4 dny za semestr \cong 40 hodin \cong 53 vyučovacích hodin \cong 2 běžné semestrální předměty

Povinné předměty – pro zpracování závěrečné práce							
Název předmětu	rozsah	způsob ověření	počet kreditů	garant předmětu / vyučující jméno, příjmení, titul	dopor. roč/sem	PPZ	ZT PPZ
Diplomní seminář I – typy věd a vědecké práce; tvorba projektu a vědeckého textu	1/1	Z	5	Doc. PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D. / PhDr. Ivan Rynda	2 ZS	x	
Diplomní seminář II – prezentační	0/2	Z	5	Doc. PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D. / PhDr. Ivan Rynda	2 LS	x	
Celkem kreditů za povinné předměty pro zpracování ZP			10				

Povinně volitelné předměty – skupina 1							
Název předmětu	rozsah	způsob ověření	počet kreditů	garant předmětu / vyučující jméno, příjmení, titul	dopor. roč/sem	PPZ	ZT PPZ
Metody a techniky sociologického výzkumu kvantitativní	2/0	Zk	3	Mgr. et Mgr. Daniel Čermák, Ph.D.	1 ZS	x	
Terénní praxe I	4 dny	Z	2	Doc. PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D. / PhDr. Ivan Rynda, Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.	1 ZS	x	
Globální koncepce ochrany životního prostředí	2/0	Zk	5	Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr. h. c.	1 LS	x	
Strategie kvalitativního výzkumu	1/1	KZ	3	Mgr. Hedvika Novotná*	2 ZS	x	
Četba textů z environmentální sociální vědy	0/2	Z	3	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D. / Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D.	2 LS	x	
Ecological anthropology	2/0	KZ	3	Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D.	2 LS	x	
Minimální počet kreditů ze skupiny 1			12				

Povinně volitelné předměty – skupina 2							
Název předmětu	rozsah	způsob ověření	počet kreditů	garant předmětu / vyučující jméno, příjmení, titul	dopor. roč/sem	PPZ	ZT PPZ
Seminář odborníků životního prostředí I	0/2	Z	2	PhDr. Ivan Rynda	1 ZS		
Exkurzní seminář	4 dny	Z	2	PhDr. Ivan Rynda	1 LS		
Tvorba krajinných scénářů	blok 28 h	Z	2	Ing. Michael Bartoš, CSc., PhDr. Ivan Rynda	1 LS		
Seminář odborníků životního prostředí II	0/2	Z	2	PhDr. Ivan Rynda	1 LS		
Estetický pohled na přírodní prostředí	2/0	Zk	3	Mgr. Ondřej Dadejčík, Ph.D.	2 ZS		
Terénní praxe II	4 dny	Z	2	PhDr. Ivan Rynda, Ing. Michael Bartoš, CSc.	2 LS		
Minimální počet kreditů ze skupiny 2			11				

Poznámky ke studijnímu plánu

*Očekáváme, že Mgr. Hedvika Novotná úspěšně ukončí své doktorandské studium do roku 2019 získáním titulu Ph.D.

Rozložení kreditů	kredity za PPZ (včetně ZT PPZ)	kredity za všechny předměty
povinné předměty	73	75
povinné předměty – závěrečná práce	10	10
povinně volitelné předměty	12	23
kredity pro volbu studenta *)	0	12
celkem	95	120

Pozn. *) kredity pro volbu studenta jsou kredity za volitelné předměty a kredity ze skupin PVP nad rámec minimálního počtu

Státní závěrečná zkouška (státní rigorózní zkouška pro všeobecné a zubní lékařství)	
část SZZ 1	Přírodovědný rozměr sociální a kulturní ekologie 1) Základy ekologie, Krajinná ekologie 2) Globální problémy ŽP 3) Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti I, II
část SZZ 2	Implementační rozměr sociální a kulturní ekologie 1) Decizní prostory udržitelného rozvoje 2) Environmentální ekonomie I a II 3) Environmentální právo, Environmentální politika Evropské unie
část SZZ 3	Společenskovední rozměr sociální a kulturní ekologie 1) Kulturní ekologie I a II 2) Environmentální sociologie I, II 3) Sociální ekologie I, II
část SZZ 4	Obhajoba diplomové práce

Další studijní povinnosti
Veškeré studijní povinnosti, včetně odborné praxe, jsou na Univerzitě Karlově stanoveny prostřednictvím předmětů SP. Specifikou SP sociální a kulturní ekologie je funkční propojení teoretických předmětů s promyšleným systémem letních škol, terénních praxí, exkurzních seminářů a přednášek hostů z akademické sféry i praxe.
Návrh témat kvalifikačních prací (pro nové SP)
Témata jednotlivých kvalifikačních prací vznikají velkou většinou v některém z následujících tematických okruhů: <ul style="list-style-type: none"> • gentrifikace a amenitní migrace (teorie, případové studie) • (komparativní) analýzy strategií (udržitelného rozvoje) a politik (např. jednotlivých složek životního prostředí, ochrany přírody a krajiny, v lokálním, regionálním, evropském měřítku) • místní soběstačnost a konflikt cestovního ruchu, turistiky, sportu a rekreace s ochranou přírody a krajiny • vyjednávání přírody: různé teoretické i individuální konceptualizace vztahu k přírodě a krajině
Témata obhájených kvalifikačních prací
Domácí elektrárny – dostupnost a ekonomická opodstatněnost technologií pro domácí výrobu elektrické energie pro rodinné domy v ČR Ekoturismus v Balikpapanském zálivu Krajina jako zrcadlo společenských procesů (Analýza vývoje struktury krajiny v čase) Letovisko Božkov (Příspěvek ke studiu proměn příměstské krajiny v době industrializace) Návrat do budoucnosti (Etnografický výzkum lokálního výměnného systému v Toulouse) Nocování ve velkoplošných zvláště chráněných územích: vztah ochránářského a bivačnického subjektu Odpadová politika Japonska, Evropské unie a Slovenské republiky z hlediska trvalo udržitelného rozvoje Případová studie rekultivace území lomu Silvestr na Sokolovsku, aneb cesta z lomu na golf Reflexe vývoje sousedství na panelovém sídlišti

Škodí Jizerkám kolo-běžky? (Spor dobra s dobrem – ochrana přírody vs. rekreační využití CHKO Jizerské hory na příkladu cyklistiky a běžeckého lyžování)

Vnímání dopadů změny klimatu a adaptační kapacita v ekologickém zemědělství

Repozitář závěrečných prací: [s](#)

Návrh témat rigorózních prací (pro nové SP)

Témata obhájených rigorózních prací

Součásti SRZ a jejich obsah

Státní rigorózní zkouška - ústní část

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Environmentální ekonomie I			
Typ předmětu	Povinný PPZ		doporučený ročník / semestr	1 / ZS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů 2
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta	V rámci přednášek je nepravidelně zařazena četba textů a zahraničních dokumentů k tématu. Požadavkem je, aby se studující průběžně s doplňkovou četbou seznamovali a ta mohla být na přednáškách diskutována.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Ing. et Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Ing. et Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	<p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Principy ekonomie a ekonomický způsob uvažování 2. Ekonomie životního prostředí - různé školy ekonomie životního prostředí stavící na rozdílných předpokladech, odlišná doporučení k ochraně životního prostředí 3. Životní prostředí jako ekonomický statek, druhy vlastnictví statků 4. Neoklasická environmentální ekonomie - základní principy 5. Hodnota a oceňování životního prostředí v neoklasické environmentální ekonomii 6. Cost-benefit analýza – teoretický úvod 7. Cost-benefit analýza – praktické příklady 8. Analýza nákladové efektivity 9. Limity možností neoklasické environmentální ekonomie 10. Ekologická ekonomie - základní rozdíly oproti neoklasické environmentální ekonomii, limity možností ekologické ekonomie 11. Nástroje environmentální politiky I - základní přehled, direktivní nástroje, dobrovolné nástroje 12. Nástroje environmentální politiky II - tržně orientované nástroje 13. Nástroje environmentální politiky III - informační nástroje 14. Závěrečné shrnutí 			
Studijní literatura	<p>Povinná literatura:</p> <p>SLAVÍKOVÁ, L - VEJCHODSKÁ, E - SLAVÍK, J, et al. <i>Ekonomie životního prostředí: teorie a politika</i>. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-45-5.</p> <p>TIETENBERG, T, LEWIS, L. <i>Environmental and Natural Resource Economics. International Student Edition</i>, 10th</p>			

Edition, Taylor & Francis Ltd, 2016. ISBN-10: 0-13-139257-3

Doporučená literatura:

COMMON, M. - STAGL, S. *Ecological economics: an introduction*. Cambridge University Press, 2005. ISBN-10: 0521016703

TURNER, R. K - PEARCE, D. - BATEMAN, I. *Environmental economics: an elementary introduction*. Harvester Wheatsheaf, 1994. ISBN-10: 0801848636

VEJCHODSKÁ, E. *Ekonomie a politika městského životního prostředí*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, VŠE, 2009. 176 s. ISBN 978-80-245-1241-9.

MANKIW, N. G. *Zásady ekonomie*. Grada, 1999. ISBN: 978-80-7169-891-3

Odborné články a dokumenty zahraniční a domácí k jednotlivým tématům. Průběžně poskytováno studujícím.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vloženy v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Environmentální sociologie I			
Typ předmětu	Povinný PPZ		doporučený ročník / semestr	1 / ZS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů 2
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	KZ	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta	Předmět předpokládá základní znalosti ze sociologie.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	Předmět představuje uvedení do oboru environmentální sociologie, do jeho dějin, základní terminologie, směrů a problémů až po současný stav, včetně nejvýznamnějších představitelů. Seznamuje studenty a studentky s vybranými sociologickými přístupy ke vztahu mezi přírodou, životním prostředím a společností, se základními sociologickými pojmy environmentální sociologie, s osobnostmi a teoriemi. Cílem předmětu je rozvíjet schopnost kritického náhledu na současnou environmentální debatu, schopnost analýzy aktuálních témat environmentální debaty v kontextu sociologických teorií.			
Témata:				
1. Seznámení s předmětem, základní pojmy.				
2. Sociologie, jako kdyby na přírodě (ne)záleželo. Historické souvislosti vzniku sociologie, její průnik s environmentální problematikou. Vznik environmentální sociologie, základní směry a témata, kterými se zabývá.				
3. Příroda – co to vůbec je? Vyjasnění pojmu příroda, životní prostředí. Sociální podmíněnost pohledu a vnímání přírody.				
4. Společnost, v níž je každý sám. Charakteristika současné společnosti – individualizovaná společnost (Bauman), jedinec a společnost.				
5. Společnost běžícího pásu. Charakteristika současné společnosti – ekonomický růst a společnost jako běžící pás (Schnaiberg).				
6. Hodnoty a postoje. Pojem hodnoty a materiálních a postmateriálních hodnot (Maslow, Inglehart).				
7. Environmentální postoje a co je ovlivňuje.				
8. Environmentální chování: deklarované a projevené preference a hodnoty.				
9. Spotřebovávám, tudíž jsem. Spotřeba a její role v moderní společnosti. Okázalá spotřeba, dobrovolná skromnost.				
10. Sociální konstrukce environmentálních problémů aneb co je reálné. Konstrukce sociální reality. Nutné faktory pro „konstruování“ environmentálního problému.				
11. Věda dá nám cenné údaje. Věda a její role při (roz)poznávání environmentálních problémů v moderní společnosti. „Zelená“ kritika vědy.				
12. Riziko. Kultura rizika (Douglas a Wildavsky). Sociologie rizika. Riziková společnost (Beck).				

13. Environmentální hnutí. Role sociálních hnutí při ochraně životního prostředí.

14. Závěr. Rekapitulace nejdůležitějších otázek a témat, diskuse.

Studijní literatura

Povinná literatura:

BAUMAN, Z. – MAY, T. *Myslet sociologicky (netradiční uvedení do sociologie): netradiční uvedení do sociologie*. Praha: SLON, 2010. ISBN 978-80-7419-026-1

BELL, M. *An Invitation to Environmental Sociology*. Thousand Oaks: Sage Publications, 2012. ISBN 978-1-4129-9053-0.

HANNIGAN, J. *Environmental Sociology*. 3rd edition. London: Routledge, 2014. 258 p. ISBN-13: 978-0415661898.

KELLER, J. *Sociologie a ekologie*. Praha: SLON, 1997. 232 s. ISBN 80-85850-42-7.

Doporučená literatura:

GIBAS, P. et al. *Pražské zahrádkové osady: Stíny minulosti, nebo záblesky budoucnosti?* 1. vyd. Praha: FHS UK, 2013. ISBN: 978-80-87398-30-2.

NOVÁK, A. *Tmavozelený svět. Radikálně ekologické aktivity v České republice po roce 1989*. Praha: SLON. 2017, ISBN 978-80-7419-254-8

ERIKSEN, T. H. *Odpady: Odpad ve světě netušených vedlejších účinků*. Brno: Doplněk, 2015. 978-80-7239-325-1

Dokumenty zveřejněné elektronicky.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Etnografie jako problém a metoda			
Typ předmětu	Povinný PPZ		doporučený ročník / semestr	1 / ZS
Rozsah studijního předmětu	1/1	hod.	28	kreditů 3
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	KZ	Forma výuky	Přednáška / Seminář	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemný			
Další požadavky na studenta	Student je povinen složit zápočet v podobě testu z probírané látky a rovněž přečíst a v rámci předmětu prezentovat část vybrané etnografické monografie.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	Úvod do problematiky etnografického výzkumu v tradici socio-kulturní antropologie. Předmět je uzpůsoben tematice životního prostředí.			
	Témata:			
	1. Úvod: představení předmětu			
	2. Tradice terénních výzkumů.			
	3. Kritiky a reformulace: studium vzhůru, kulturní kritika, problém etnografické autority.			
	4. Mnoho tváří reflexivity			
	5. Mnoho tváří etnografie: více-prostorová, více-druhová, více-úrovňová.			
	6. Rozbor vybrané etnografické monografie I.			
	7. Rozbor vybrané etnografické monografie II.			
	8. Rozbor vybrané etnografické monografie III.			
	9. Informovaný souhlas, etický kodex, angažovanost, aplikovatelnost, konflikt.			
	10. Přístup, komplicita, náhoda.			
	11. Okolnosti psaní: produkce vědění, experiment, žánr.			
	12. Etnografie mimo text			
	13. Ekologie a etnografie v Česku: specifika terénního výzkumu životního prostředí, návrhy výzkumů aktuálních problémů ve střední Evropě.			
	14. Shrnutí předmětu, dotazy, náměty pro další výuku.			
Studijní literatura				
Povinná literatura:				
	ABU GHOSH, Y. - STÖCKELOVÁ, T. (eds.). <i>Etnografie: Improvizace v teorii a terénní praxi</i> . Praha: SLON, 2014. 250 p. ISBN 9788074191480.			

FASSIN, D. *Why Ethnography Matters: On Anthropology and Its Publics*. *Cultural Anthropology*, 2013, vol. 28, no. 4. ISSN 0886-7356. pp. 621–646.

MURCHISON, J. *Ethnography Essentials: Designing, Conducting, and Presenting Your Research*. 1st ed. San Francisco, CA: Wiley, John & Sons, Incorporated, 2009. 260 p. ISBN 978-0470343890.

Doporučená literatura:

BURRELL, J. *The Field Site as a Network: A Strategy for Locating Ethnographic Research*. *Field Methods*, 2009, vol. 21, no 2. pp. 181-199. ISSN 1525822X.

TSING, A. *The Mushroom at the End of the World: On the Possibility of Life in Capitalist Ruins*. Princeton: Princeton University Press, 2015. 352 p. ISBN 9780691162751.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Globální problémy životního prostředí				
Typ předmětu	Povinný ZT PPZ	doporučený ročník / semestr	1 / ZS		
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů	5
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná				
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. RNDr. Svatava Janoušková, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100%				
Vyučující	Doc. RNDr. Svatava Janoušková, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	Předmět uvádí studenty do mezioborových souvislostí v globálních tématech životního prostředí. Studenti se seznamují se základními poznatky o příčinách vzniku problémů v životním prostředí, jejich dopadech na lidskou společnost i ekosystémy a v opatřeních, která vedou k jejich nápravě.				

Témata/okruhy:

1. Systémové problémy v oblasti ŽP – charakteristika typů současných problémů životního prostředí a jejich měřítek. Aktuální trendy ovlivňující budoucí vývoj životního prostředí ve světě, Evropě a ČR.
2. Globální změna klimatu – příčiny, současné projevy a očekávané důsledky pro lidskou společnost a ekosystémy v budoucnosti. Zhodnocení současných opatření přijatých ke zmírnění příčin a dopadů plynoucích ze změny klimatu.
3. Ohrožení stratosféry – příčiny poškození a dopady jejího poškození na lidskou společnost a ekosystémy. Zhodnocení přijatých opatření a jejich aktuální dopady.
4. Troposféra a její ohrožení – příčiny znečištění přízemní vrstvy atmosféry – typy látek i zdroje znečištění. Zhodnocení vlivu znečištění troposféry na lidskou společnost a ekosystémy.
5. Pedosféra – vznik, stavba a složení půdy, způsoby využití; význam biogenních prvků (makroelementy, mikroelementy) a jejich cykly.
6. Degradace půd – příčiny a typy degradací, zhodnocení dopadů degradace půd na lidskou společnost a ekosystémy.
7. Hydrosféra – světové zásoby vody, vodní koloběh, hydrologické funkce modrého a zeleného vodního toku.
8. Vodní zdroje – zdroje sladké vody na Zemi a jejich rozložení, znečištění (chemického, biologického, fyzikálního původu) na lokální i globální úrovni. Popis dopadů nedostatku a znečištění vody na lidskou společnost a ekosystémy.
9. Pitná voda a odpadní voda – zdroje pitné vody v ČR, popis úpravy pitné vody. Řešení problematiky sucha v ČR. Nakládání s odpadními vodami ve vyspělých zemích světa, čištění odpadních vod.
10. Odpady – typy odpadů a způsoby jejich členění, hierarchie nakládání s odpady včetně konkrétních příkladů. Staré ekologické zátěže a jejich dopady na životní prostředí.
11. Environmentální bezpečnost – základní přístupy k vytyčení konceptu EB, rámec environmentální bezpečnosti navržený pro ČR.
12. Surovinová, energetická, ekologická a biologická bezpečnost – charakteristika komponent a jejich vzájemné

souvislosti.

13. Přístup k informacím. Role vzdělávání a informací pro dobré vládnutí (good governance).

14. Shrnutí předmětu, hierarchie rizik; závěrečná diskuse

Studijní literatura

Povinná literatura:

MOLDAN, B. *Podmaněná planeta*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2015. 512 s. ISBN 978-80-246-2999-5.

DLOUHÁ, J. – DLOUHÝ, J. – MEZŘICKÝ, V. (eds.). *Globalizace a globální problémy*. 1. vyd. Praha: COŽP, 2006. 312 s. ISBN 80-87076-01-X.

ROCKSTROM, J. et al. *A safe operating space for humanity*. *Nature*, 2009, vol. 461, no. 24, pp. 472-475. ISSN 472-475

Doporučená literatura:

NÁBĚLKOVÁ, J – NEKOVÁŘOVÁ, J. *Chemie: Chemie životního prostředí*. Praha: ČVUT, 2010. ISBN 978-80-01-04534-3

HŮNOVÁ, I. – JANOUŠKOVÁ, S. *Úvod do problematiky znečištění venkovního ovzduší*. Praha: Karolinum. 144 s. ISBN 8024607964

JACKSON, T. *Prosperity without Growth: Economics for a Finite Planet*. London: Sterling., 2009. 288s., ISBN (13) 978-1-84971-323-8.

SMIL, V. *Global Catastrophes and Trends: The Next 50 Years*. London, Massachusetts: Mit Press, 2008. ISBN 978-0-262-19586-7.

JANOUŠKOVÁ, S. – HÁK, T. – LORENCOVÁ, E. – VAČKÁŘ, D. *Environmentální bezpečnost: Návrh koncepčního rámce pro aplikace v České republice*. *Obrana a strategie*, č. 2, 2013. s. 25-40. ISSN 1802-7199.

CENIA, MŽP. *Statistická ročenka životního prostředí, 2016*. Dostupné na: http://www1.cenia.cz/www/sites/default/files/Statisticka_Rocenka_ZP_CR%202016.pdf (pozn. studenti vždy vycházejí z nejnovější publikované verze dané publikace).

EEA *Evropské životní prostředí – stav a výhled 2015 (shrnutí)*, 2015. Dostupné na [www: http://www.eea.europa.eu/soer-2015/synthesis/evropske-zivotni-prostredi-2013-stav](http://www.eea.europa.eu/soer-2015/synthesis/evropske-zivotni-prostredi-2013-stav) (pozn. studenti vždy vycházejí z nejnovější publikované verze dané publikace)

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vloženy v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Letní škola			
Typ předmětu	Povinný			doporučený ročník / semestr 1 / ZS
Rozsah studijního předmětu	0/4 [DS]	hod.	28 a více	kreditů 2
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Praxe / Terénní práce	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná – kronika TP			
Další požadavky na studenta	Aktivní účast při výkladu, vyhledávání a sběru materiálu, aktivní účast na večerních seminářích.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Ivan Rynda			
Zapojení garanta do výuky předmětu	50 %			
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda střídavě nebo společně Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D., Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	<p>Povinný předmět Letní škola, pořádaný ve výjezdní a blokové formě před samotným zahájením studia vždy v posledním zářijovém týdnu, je zahájením cyklu terénních praxí. Studenti se seznámí s vybraným VZCHÚ (NP nebo CHKO). Předmětem studia je z přírodovědného hlediska geomorfologie prostředí, krajinné, botanické, zoologické, ekologické a další přírodovědné charakteristiky. Ve společenskovištním pohledu se studenti seznamují se specifikou hospodaření ve VZCHÚ a s výkonem státní správy v oblasti ochrany přírody a krajiny a ochrany životního prostředí. V této souvislosti studují dále činnost místních samospráv, komunikaci s nimi a s dalšími dotčenými osobami (stakeholdery) v území včetně environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Výuka probíhá celodenně v terénu; večerní program je věnován formou prezentace a (panelové) diskuse vybrané sociálně-ekologické oblasti (významné místní aktivity, produktům, nebo místnímu střetu zájmů a jeho řešení), a následné diskusi s představiteli několika zájmových oblastí (stakeholdery): představitelé Správy NP nebo CHKO, místní samosprávy, podnikatelské sféry, sportovního oddílu, nestátní neziskové organizace apod. Studenti mají možnost se vzájemně poznat v neškolním prostředí a seznámit se podrobně s organizací studia. Aktuální environmentální problémy dané lokality jsou tematizovány z pozic sociální ekologie, kulturní ekologie, environmentální historie, sociologie a antropologie. Důležitý je počátek formování společného pracovního týmu studujících obou ročníků a interních vyučujících, v němž se pak po celou dobu studia interaktivně rozvíjí poznávání a kritické myšlení. Náplň předmětu je shodná s Terénními praxemi (viz), navíc je v posledním večeru pořádána velmi obsáhlá introduktivní přednáška a diskuse k náplni a organizaci celého dvouletého studia, do níž výrazně přispívají svoji zkušeností studující druhého ročníku, kteří letní školu tradičně navštěvují ze zájmu.</p> <p>Denní osnova:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. středa: prezenze, úvod; vstupní přednáška vedoucího odborného pracovníka VZCHÚ 2. čtvrtek: <ol style="list-style-type: none"> a) celý den přírodní terén, dle počasí ev. návštěva objektů důležitých z hlediska sociální a kulturní ekologie (muzeum, čistírna odpadních vod apod.) b) večer: prezentace, přednáška, diskuse 3. pátek: dtto 4. sobota: dtto; večerní program: <ol style="list-style-type: none"> a) druhý ročník: tradiční reflexe výuky: <ol style="list-style-type: none"> i) jednotlivé předměty 			

- ii) celek
- b) první ročník: podrobný úvod do náplně, organizace a cílů studia
- 5. reflexe výuky, zpětná vazba zejména u externích přednášejících a návrhy studentů k volitelné náplni studia
- 6. neděle: dtto nebo dle náročnosti terénu pouze návštěva místních objektů; odpoledne diskuse, odjezd

Studijní literatura

Studující během Letní školy používají především podklady a dokumenty, které se vztahují k navštívené oblasti a k probíranému tématu, ale začínají se seznamovat i s dokumenty obecné povahy (legislativa v oblasti OPaK, klasifikace územní ochrany přírody IUCN atd).

Povinná literatura:

Plán péče, zonace, ev. návštěvní řád, další strategické dokumenty Správy; oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány a osnovy, porostní a taxační plány a dokumentace, dokumentace soustavy Natura 2000, katastrální plány, další mapy a plány; místní kroniky, tisk, záznamy z jednání zastupitelstva atd. atd.

Doporučená literatura:

Odborné i popularizační podklady Správy, místní tisk, výroční zprávy a další materiály místních organizací (NNO); ev. kroniky, matriky, archivy a další odborné materiály a podklady vztahující se ke zkoumanému místu.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti I				
Typ předmětu	Povinný ZT PPZ			doporučený ročník / semestr	1 / ZS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů	6
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Přednáška		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná				
Další požadavky na studenta	Na konci semestru studenti prezentují vybrané téma vztahující se k předmětu – např. vybraný indikátor, metodiku, zajímavé výsledky apod. Jedná se o skupinovou práci; na těchto hodinách je požadována účast studujících. Před konání zkoušky/testu je studující povinen vypracovat a odevzdat seminární práci – esej na vybrané téma.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %				
Vyučující	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	Předmět uvádí studenty do mezioborové problematiky metod popisu a hodnocení environmentální udržitelnosti. Představuje teoretická východiska a na příkladech používaných indikátorů ukazuje postupy při konstrukci a interpretaci indikátorů. Předmět nevyžaduje specifické vědomosti – výhodou je znalost strategie udržitelného rozvoje a jeho hodnocení.				
Témata:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do předmětu. Od hodnocení životního prostředí k udržitelnému rozvoji 2. Údaje a informace o životním prostředí a udržitelném rozvoji. 3. Principy agregace dat, metodický list indikátoru. 4. Přístupy a metody hodnocení výsledků indikátorů. 5. Indikátory environmentální udržitelnosti 6. Indikátory sociální udržitelnosti I 7. Indikátory sociální udržitelnosti I 8. Indikátory udržitelného rozvoje. 9. Indikátory pro města. 10. Indikátory a jejich využití v činnosti mezinárodních organizací. 11. Možnosti prezentace a propagace indikátorů. 12. Prezentace studentů 13. Prezentace studentů 14. Závěrečné hodnocení předmětu, diskuze. 					
Studijní literatura					

Povinná literatura:

MOLDAN, B. Indikátory udržitelného rozvoje. Praha: Centrum pro otázky životního prostředí, Univerzita Karlova. Dotisk, 2006. 86 s.

Indikátory blahobytu: všechno, co jste chtěli vědět o štěstí (ale báli jste se zeptat). Zelený kruh, Praha: Edice APEL, 2010. 55 s. ISBN: 978-80-87417-02-7. Dostupné na http://www.zelenykruh.cz/wpcontent/uploads/2015/01/Indikatory_blahobytu_2010.pdf.

MOLDAN, B. Podmaněná planeta. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2016. 512 s., ISBN 9788024629995. (vyžaduje se znalost vybraných kapitol se vztahem k předmětu)

Doporučená literatura:

HÁK, T. - MOLDAN, B. - DAHL, A. (ed.). *Sustainability indicators: a scientific assessment*. Island Press, 2012. 448 s. ISBN: 9781597261319

JEFFREY, K. et al. *Five Headline Indicators of National Success: A clearer picture of how the UK is performing*. New Economics Foundation, 2015. 60 s. ISBN 978-1-908506-90-0

MOŽNÝ, I. *Česká společnost. Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-624-1.

OECD. *Compendium of OECD Well-being Indicators. OECD Better Life Initiative*. Paris: OECD 2011. Dostupné na <http://www.oecd.org/sdd/47917288.pdf>.

STIGLITZ, J. – SEN, A.- FITOUSSI, J. P. *Report by the Commission on the measurement of economic performance and social progress*. Paris. 291 s.

ÚV ČR. *Strategický rámec Česká republika 2030*. Praha: Rada vlády pro udržitelný rozvoj, ÚV ČR. 381 s. ISBN: 978-80-7440-181-7

Studijní opora:

Naskenované texty a dokumenty zahraniční a domácí k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Seminář k environmentální sociologii				
Typ předmětu	Povinný PPZ	doporučený ročník / semestr	1 / ZS		
Rozsah studijního předmětu	0/2	hod.	28	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Seminář		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná				
Další požadavky na studenta	Předmět předpokládá pravidelnou účast na semináři a četbu textů. Minimální účast je 70 procent.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %				
Vyučující	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Cílem semináře je seznámit studenty a studentky s vybranými sociologickými přístupy ke vztahu mezi přírodou, životním prostředím a společností, se základními sociologickými pojmy environmentální sociologie, s osobnostmi a teoriemi. Probírané texty navazují na přednášky předmětu Environmentální sociologie. Předmět by měl také přispět k diskusi aktuálních témat, v konkrétním případě zejména proces individualizace a její environmentální aspekty. Seminář je založen na práci s texty a předpokládá aktivní účast.</p> <p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Úvod. Seznámení s předmětem.2. Sociální vědy a ekologická krize <p>Povinná literatura:</p> <p>FOSTER, J.B. – CLARKE, B. – YORK, R. „A Rift in Earth And Time“, The Ecological Rift ; 2010, New York: Monthly Review Press, pp.13-52</p> <ol style="list-style-type: none">3. Malthusiánství a teorie přelidnění. <p>Povinná literatura:</p> <p>BELL, M. „Population and Development“, An Invitation to Environmental Sociology; 2004, London. SAGE Publications, pp.78-104.</p> <ol style="list-style-type: none">4. Příroda, kultura a jejich vztah <p>Povinná literatura:</p> <p>MACNAGHTEN,P. – URRY, J. „Rethinking Nature and Society“, Contested Natures; 1998 London: SAGE Publications, pp. 1-31</p> <ol style="list-style-type: none">5. Environmentální aspekty individualizace. <p>Povinná literatura:</p> <p>MANIATES, M. F. „Individualization: Plant a Tree, Buy a Bike, Save the World?“, in: Global Environemntal Politics; 2001; 1 (3), p: 31-52</p> <p>LIBROVÁ, H. “Individualizace v environmentální perspektivě: sociologické rámování mění pohled a plodí otázky“. in:</p>				

Sociologický časopis; 2010; 46 (1), p: 125-152.

6. Společnost běžícího pásu

Povinná literatura:

FOSTER, J. B. – CLARKE, B. – YORK, R. „Treadmill of Accumulation“, *The Ecological Rift*; 2010, New York: Monthly Review Press, pp. 193-206

OBACH, B. K. „New Labour – Slowing the Treadmill of Production“, in: *Organization and Environment*; 2004; 17 (3), pp. 337-354

7. Spotřeba v moderní společnosti.

Povinná literatura:

RITZER, G. – JURGENSON, N. „Production, consumption, prosumption: The nature of capitalism in the age of the digital „prosumer“, in: *Journal of Consumer Culture*; 2010; 10 (1), p: 13-36.

KALA, P. „Bludné cesty environmentální odpovědnosti“, in: *Ekolist*, 3. 2. 2011 dostupné na: <http://ekolist.cz/cz/publicistika/eseje/bludne-cesty-environmentalni-odpovednosti>

8. Sociologie ekologie

Povinná literatura:

FOSTER, J. B. – CLARKE, B. – YORK, R. „The Sociology of Ecology“, *The Ecological Rift*; 2010, New York: Monthly Review Press, pp. 289-384

9. Role vědy v ekologické krizi

Povinná literatura:

STÖCKELOVÁ, T. „Spočítej a panuj: De/politika kalkulace“, in: *Kritika depolitizovaného rozumu*; 2010, Praha: Grimmus, pp. 61-76

BOWMAN, A. „Are we armed only with peer-review science? The Scientization of Politics in the Radical Environmental Movement“, in: Skrimshire, S (ed.) *Future Ethics*; 2010, London, pp. 173-196.

10. Sociální ekologie Murraye Bookchina.

Povinná literatura:

BEST, S. „Murray Bookchin’s Theory of Social Ecology“, in: *Organization and Environment*; 1998; 11 (3); pp. 334-353.

KELLER, J. „Sociální ekologie a ekologie hlubinná“, in: *Sociologie a ekologie*; 1997, Praha: SLON, pp. 123-137

11. Riziková společnost Ulricha Becka.

Povinná literatura:

BECK, U. „Na vulkánů civilizace: kontury rizikové společnosti, Riziková společnost; 2004, Praha: SLON, pp. 23-111.

12. Environmentální hnutí.

Povinná literatura:

JEHLIČKA, P. – SARRE, P. – PODOBA, J. „The Czech Environmental Movement’s Knowledge Interests in the 1990’s: Compatibility of Western Influences with pre-1989 Perspectives“, in: *Environmental Politics*, 2005; 14 (1), 64-82.

13. Vztah probíraných témat k ochraně přírody a krajiny, předmět ochrany (reflexe terénních praxí).

14. Souhrnný přehled, závěr

Studijní literatura

Povinná literatura:

Viz anotace předmětu

Doporučená literatura:

GIDDENS, A. *Sociologie*. 1. vyd. Praha: SLON, 2000. 595 s. ISBN 80-7203-124-4.

HANNIGAN, J. *Environmental Sociology*. 1st ed. London: Routledge, 1995. 256 p. ISBN 0-415-11255-9.

KELLER, J. *Dějiny klasické sociologie*. 2. vyd. Praha: SLON, 2005. 529 s. ISBN 978-80-86429-52-6.

Dokumenty zveřejněné elektronicky

Studijní opora:

Naskenované texty a dokumenty zahraniční a domácí k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Sociální ekologie I – Social ecology I				
Typ předmětu	Povinný PPZ			doporučený ročník / semestr	1 / ZS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů	2
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Přednáška		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná, kolokvia po malých skupinách				
Další požadavky na studenta	Vyhledání a překlad odborného textu (světový jazyk → čeština) v rozsahu 10 000 znaků, konzultace překladu se zkoušejícím.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %				
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda				
Stručná anotace předmětu	Předmět se systematicky zabývá vztahem přírody a lidské společnosti, člověka a jeho životního prostředí. Definiuje zásadní pojmy, zákonitosti a souvislosti důsledně v kontextu sociální a kulturní ekologie, resp. sociální ekologie. Představuje obor a oborové paradigma, práci s odbornou literaturou včetně problematiky překladu a terminologie.				

Témata:

1. Úvod do studia: struktura výuky oboru a předmětu, studijní požadavky. Úvod do oborové problematiky. Základní přírodovědná i společenskovední terminologie, definiční vymezení, diskuse. Seznámení s charakterem, předmětem a metodami ekologie, sociální a kulturní ekologie a sociální ekologie.
2. Charakter vztahu přírody a společnosti, člověka a životního prostředí. Shodnost a odlišnost ostatních organismů a člověka jako biologické a reflektující bytosti: tři roviny postavení člověka v přírodě, biocentrismus, ekocentrismus a přiznaný antropocentrismus.
3. Historická a kontextuální podmíněnost vzniku ekologie a sociální ekologie a jejich specifické postavení mezi ostatními vědními obory.
4. Pojetí ekosystému, statky a služby ekosystémů (přírody), systémové služby (podpůrné a regulační; příklady); milléniové cíle. Ekologické zákony a společnost. Systémy, struktury a procesy v antropogenně přeměněném prostředí jako dvojí paradigma ochrany přírody a krajiny. Pojem životního prostředí a vztah k přírodě.
5. Sociální ekologie, její předchůdci a vznik. Biodiverzita a typy diverzity. Koncept UNESCO Člověk a biosféra jako systémové řešení vztahu příroda – společnost.
6. Společnost, kultura a sociální systém: kultura jako adaptační strategie; civilizace. Typy civilizací a jejich vztah k přírodě a životnímu prostředí. Odlišnosti mimoeuroamerických civilizací a kultur, lidská práva a základní svobody.
7. Historický vývoj vztahu člověka a společnosti k přírodě a životnímu prostředí: konceptualizace. Výrobní způsoby, uspokojování lidských potřeb a organizace společnosti a jejich dopad na jednotlivé složky životního prostředí a biosféry včetně globálních životodárných biosférických systémů v prostoru a v čase.
8. Období předhistorické. Předliterární společnosti, odlišné vnímání reality. Období zemědělské (1. část).

9. Období zemědělské (2. část). Primární produkce, preference odlišných strategií a biotopů. Uzavřený statek jako model; venkov a město.
10. Období průmyslové. Demografický růst. Generalizace dopadů lidské činnosti horizontálně i vertikálně. Pokrok, rozvoj poznání a jeho dopady na přírodu a společnost.
11. Období komunikační I. Informace a komunikace. Informační exploze a její dopad na jednotlivé oblasti společnosti (přírodní a společenské vědy, umění, sdělovací prostředky, psychika, kolektivní vědomí).
12. Období komunikační II. Zprostředkovanost moderního světa, mnohvrstevnatost a změna hierarchií postmoderní přítomnosti, mediální svět, virtuální.
13. Interpretativní sociologie a Thomasův teorém vs. příroda objektivní a příroda jako sociální konstrukt.
14. Průběžné přednášení partií v angličtině, výklad anglické odborné terminologie a jejich obsahových odlišností od terminologie české, výklad postupů (teorie) překládání odborného textu.

Studijní literatura

Povinná literatura:

DUVIGNEAUD, P. *Ekologická syntéza*. 1. vyd. Praha: Academia, 1988. 416 s.

MÍCHAL, I. *Ekologická stabilita*. 2. rozšířené vydání. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, Veronika, 1994. 276 s. ISBN 80-85368-22-6.

PETRUSEK, M. *Společnosti pozdní doby*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). 2006. 464 s. ISBN 978-80-86429-63-2.

RYNDA, I. – HÁK, T. *Lidé a ekosystémy*. Praha: Centrum pro otázky životního prostředí a Společnost pro trvale udržitelný život, 2001. 108 s. ISBN 80-902-635-6-9.

RYNDA, I. a kol. *Anglicko-český a česko-anglický slovník životního prostředí a udržitelného rozvoje*. Praha: Státní fond životního prostředí České republiky, 2010. ISBN 978-80-904577-0-6.

RYNDA, I. *Ochrana životního prostředí a trvale udržitelný život* (Verze č. 2 ze dne 20. 3. 2012), *Communitas pro praxis – e-learning pro KA1, Studie 4.4.*, Ústí nad Labem: Universita Jana Evangelisty Purkyně. 2012. 102 s.

Doporučená literatura:

COLINVAUX, P. *Ecology 2*. Chichester: John Wiley & Sons, Inc., 1993. 378 p. ISBN 0471599549.

CRUTZEN, P. J. *Geology of mankind: the Anthropocene*. *Nature*, 2002, vol. 415, no. 6867, p. 23. ISSN 0028-0836.

DALY, H. E. – COBB, J. B. *For the Common Good: Redirecting the Economy toward Community, the Environment, and a Sustainable Future*. 1st ed. Boston: Beacon Press, 1989. 482 p. ISBN 0-8070-4705-8.

JENÍK, J. – PAVLIŠ, J.. *Terestrické biomy. Lesy a bezlesí země*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. 2011. 238 s. ISBN 978-80-7375-481-5.

MÍCHAL, I. – PETŘÍČEK, V. (ed.). *Péče o chráněná území, 1. díl: Nelesní společenstva; 2. díl: Lesní společenstva*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 1999. 714 s. ISBN 80-86064-42-5; 452 s. ISBN 80-86064-14-X.

REID, W. V. et al. *Ekosystémy a lidský blahobyt: syntéza: Zpráva Hodnocení ekosystémů k miléniu*. 1. vyd. Praha: Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, 2005. 138 s. ISBN 80-239-6300-7.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Základy ekologie				
Typ předmětu	Povinný PPZ		doporučený ročník / semestr	1 / ZS	
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná				
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Ing. Michael Bartoš, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %				
Vyučující	Ing. Michael Bartoš, CSc.				
Stručná anotace předmětu	Předmět se zabývá základy ekologie, tj. vztahy mezi organismy a okolním živým i neživým prostředím a vztahy mezi organismy navzájem. Cílem předmětu je objasnit základní ekologické principy využitelné v ochraně životního prostředí.				

Témata:

1. Úvod do „ekologie“ – ekologie jako věda, definice, historické milníky, vztah ekologie a environmentalismu, praktická využitelnost poznatků ekologie v ochraně životního prostředí, příklady chybného pojmání ekologie jako nauky o životním prostředí lidí.
2. Jedinec a prostředí, ekologická podstata života a ekologický smysl života. Co vše ovlivňuje život organismů. Evoluce, ontogeneze, fylogeneze.
3. Základní ekologické principy a jednotlivé úrovně ekologie (autekologie, demekologie, synekologie a globální ekologie).
4. Ekologické faktory prostředí I. Abiotické – fyzikální a chemické faktory prostředí a dostupnost zdrojů. Podmínky životního prostředí, které nějakým způsobem ovlivňují daný živý organismus.
5. Ekologické faktory prostředí II. Biotické – vnitro a mezidruhové vazby. Biologické rytmy. Výsledky vlivu ekologických faktorů na organismus – zeměpisné rozšíření druhů, hustota populací, vznik adaptací.
6. Disturbance prostředí jako ekologický faktor. Typy disturbancí (přírodní a antropogenní), měřítko a čas. Ekologická nika a ekologická valence a tolerance. Bioindikace a jejich praktické využití člověkem.
7. Biotopy/stanoviště a geografické rozšíření organismů – kosmopolitní druhy, endemitní druhy a reliktní druhy, synantropní druhy a domestikace.
8. Životní strategie organismů, přizpůsobení prostředí a přirozený výběr. Základní koncepce životních strategií.
9. Disperze a migrace v biologických disciplínách. Využití obecné teorie migrace v chování lidské společnosti. Příklady

lidských migrací a jejich příčin.

10. Populace a společenstva. Souhrnné (početnost, struktura, rozmístění, růst a disperze) a strukturní (pohlaví, věk, sociální struktura) vlastnosti populace.
11. Vztahy mezi populacemi, vnitrodruhová a mezidruhová kompetice; teritorialita a regulace velikosti populací jako důsledek kompetice. Potravní řetězec a potravní síť.
12. Sukcese jako důsledek mezidruhové kompetice. Jednotlivé typy sukcese, příčiny a důsledky sukcese, příklady vzniku nových biotopů.
13. Teorie ostrovní biogeografie a její možné aplikace v ochraně přírody (sosiekologie). Biodiverzita a problematika její současné ochrany (rizika geneticky modifikovaných organismů).
14. Ekologie biologických invazí – využití ekologických poznatků k predikci a kontrole biologických invazí. Seznámení se s nejdůležitějšími invazními organizmy na území České republiky a s možnostmi jejich regulace.

Studijní literatura

Povinná literatura:

TOWNSEND, C. R. – BEGON, M. – HARPER, J. L. *Základy ekologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. 505 s. ISBN 978-80-244-2478-1.

ODUM, E. P. *Základy ekologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1977. 736 s. ISBN 509-21-857.

STORCH, D. – MIHULKA, S. *Úvod do současné ekologie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 156 s. ISBN 80-7178-462-1.

KOLÁŘ, F. – MATĚJŮ, J. – LUČANOVÁ, M. – CHLUMSKÁ, Z. – ČERNÁ, K. – PRACH, J. – BALÁŽ, V. – FALTEISEK, L. *Ochrana přírody z pohledu biologa*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2012. 216 s. ISBN 978-80-7363-414-8.

BRANIŠ, M. *Základy ekologie a ochrany životního prostředí*. 2. vyd. Praha: Informatorium, spol.s r.o., 1999. 169 s. ISBN 80-86073-52-1

Doporučená literatura:

PRIMACK, R. B. – KINDLMANN, P. – JERSÁKOVÁ J. *Úvod do biologie ochrany přírody*. 1.vyd., Praha: Portál, 2011, 472 s. ISBN 978-80-7367-595-0

BEGON, M. – HARPER, J. L. – TOWNSEND, C. R. *Ekologie: jedinci, populace a společenstva*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 1997. 949 s. ISBN 80-7067-695-7.

MACDONALD, G. M. *Biogeography. Space, time and life*. John Wiley & Sons, Inc., New York, 2003, 518 s. ISBN 0-471-24193-8

PIVNIČKA, K. *Aplikovaná ekologie. Dlouhodobá udržitelnost rybářské, zemědělské a lesnické produkce*. Učební texty. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 185 s. ISBN 80-246-0599-6.

NENTWIG, W. *Nevítaní vetřelci. Invazní rostliny a živočichové v Evropě*. 1. vyd. Praha: Academia, 2014. 248 s. ISBN 978-80-200-2316-2

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Decizní prostory udržitelného rozvoje			
Typ předmětu	Povinný PPZ	doporučený ročník / semestr	1 / LS	
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů 3
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní zkouška – kolokvium po malých skupinách			
Další požadavky na studenta	Reflexe aktuálních událostí v oblasti ochrany životního prostředí.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda			
Stručná anotace předmětu	<p>Předmět se zabývá vzájemným vztahem dvou hlavních decizních prostorů, hospodářského a politického, a jeho vývojovou dynamikou. Politologická a ekonomická problematika je probírána v souvislostech životního prostředí a udržitelného rozvoje (zejm. efektivita a selhání trhu, pojem regulace trhu, politické a hodnotové rámce trhu a společnosti). Ve druhé části se zabývá typologií společenských rozhodovacích procesů a jejich kritérii, rolí jednotlivých tzv. hlavních skupin (major groups), jednotlivých účastníků (tzv. stakeholders) a občanského sektoru a konečně moderací, facilitací a mediací.</p>			
Témata:	<ol style="list-style-type: none"> Úvod předmětu, atestační požadavky, literatura. Základní roviny a pilíře udržitelného rozvoje: tři vs. čtyři, resp. ve smyslu decize dva rozhodovací prostory: hospodaření, ekonomika a řízení, spravování, politika; ekonomie a politologie. Historické a soudobé paradoxy participace občanů a sociálních hnutí na jedné a podíl trhu na druhé straně na správě věcí veřejných. Ekonomické a společenské optimum ochrany životního prostředí, zdraví a bezpečnosti. Tržní charakter a hodnotová arbitrárnost mezi, společenský diskurs, úloha elit. Co je politika – vznik, definice, podoby a formy politiky a veřejné politiky ve vztahu k prostředí. Charakteristika politických stran (jednoosá pravolevá, Eysenck, Müller etc.). Demokracie a vnitrostranická demokracie. Tržní hospodářství: výhody a insuficience. Zastupitelská demokracie, důvody jejího vzniku. Typy politických stran a typy klasických politických ideologií, jejich popis a pozitivní i negativní role ve vztahu k životnímu prostředí a ve strategii udržitelného rozvoje. Ekologismus a environmentalismus. „Klasická politika“ a veřejná politika, jejich přirozenoprávní, pozitivní a normativní charakter. Dialektický charakter subsidiarity. Vertikální a horizontální členění politiky. Jednotliví účastníci veřejného a hospodářského života: důležité společenské skupiny (major groups) a vlivoví aktéři (dotčené subjekty, stakeholders) a jejich role v ochraně životního prostředí a ve strategii udržitelného rozvoje. Typy nestátních neziskových organizací a jejich funkce v ochraně životního prostředí a v ochraně přírody a krajiny v otevřené liberální občanské společnosti. 			

9. Veřejný statek, veřejný zájem a veřejný prostor. Střety zájmů v časoprostorovém kontextu: v místním, regionálním a globálním měřítku, volební období, střednědobé a dlouhodobé strategie a úloha politiky. Hodnoty, zájmy, typologie zájmů a teorie konfliktů. Princip diferenciací.
10. Vývoj a diskuse pojmu svobody. Rozhodování jako proces a jeho kritéria (svoboda, čas, prostor; DPSIR, SWOT analýza, SMART etc.).
11. Typy a popis rozhodovacích procesů, jejich kritéria. Otevřená liberální občanská společnost; možnost účasti veřejnosti a jednotlivých hlavních skupin, její podoby v České republice; úloha odborníka. Strategické plánování.
12. Nástroje státu v ochraně životního prostředí, přírody a krajiny. Občanská odpovědnost a neposlušnost ve veřejném životě.
13. Vyjednávání a řešení konfliktů. Moderace, mediace a facilitace, řízení jednání.
14. Případové studie konkrétních konfliktů v globálním měřítku a v České republice. Shrnutí problematiky, příprava na státní zkoušku.

Studijní literatura

Povinná literatura:

HERTZ, N. *Plíživý převrat. Globální kapitalismus a smrt demokracie*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2003. 255 s. ISBN 80-86569-46-2.

HEYWOOD, A. *Politické ideologie*. 4. aktualizované vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2008. 368 s. ISBN 978-80-7380-137-3.

RYNDA, I. The General Social-Environmental Framework at the Beginning of Sustainable Development Strategy. In FALŤAN, L (ed.). *Europe: Expectation and Reality, The Challenge for the Social Science*. Bratislava: Slovak Academy of Sciences and Interlingua, 1999. pp. 88–93, ISBN 80-85544-24-5.

SKOVAJSA, M. *Politická kultura (přístupy, kritiky, uplatnění ve zkoumání politiky)*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006. 208 s. ISBN 80-246-1136-8.

ČAMROVÁ, L. – VEJCHODSKÁ, E. – SLAVÍK, J. *Ekonomie životního prostředí: teorie a politika*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2012. 287 s. ISBN 978-80-87197-45-5.

Doporučená literatura:

DAHRENDORF, R. *Pokoušení nesvobody. Intelektuálové v čase zkoušek*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství H & H, 2008. 200 s. ISBN: 978-80-719-071-2, EAN: 9788073190651.

HAWKEN, P. – LOVINS, A. B. – LOVINSOVÁ, L. *Hunter: Přírodní kapitalismus (jak se rodí další průmyslová revoluce)*. Praha: Mladá fronta, 2003. 480 s. ISBN 80-204-1078-3.

HEYWOOD, A. *Politologie*. 3. vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2008. 544 s. ISBN: 978-80-7380-115-1.

SHAPIRO, I. *Morální základy politiky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 240 s. ISBN 80-246-0716-6. EAN 9788024607160

ZAKARIA, F. *Budoucnost svobody: neliberální demokracie v USA i ve světě*. Praha: Academia, 2005. 2., 364 s. ISBN 80-200-1285-0.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Environmentální ekonomie II			
Typ předmětu	Povinný PPZ		doporučený ročník / semestr	1 LS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů 3
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta	V rámci přednášek je nepravidelně zařazena četba textů a zahraničních dokumentů k tématu. Požadavkem je, aby se studující průběžně s doplňkovou četbou seznamovali a ta mohla být na přednáškách diskutována.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Ing. et Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Ing. et Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	<p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none"> Možnosti a limity ukazatele HDP Růst HDP a životní prostředí, environmentální Kuznětsova křivka Alternativní ukazatele rozvoje společnosti Náklady environmentální regulace Mezinárodní obchod a národní environmentální politika Vybrané otázky politiky ochrany životního prostředí na mezinárodní úrovni Politická ekonomie environmentální politiky - volba nástrojů environmentální politiky jako politický proces Hloubková analýza vybraných nástrojů praktické environmentální politiky I Hloubková analýza vybraných nástrojů praktické environmentální politiky II Hloubková analýza vybraných nástrojů praktické environmentální politiky III Tržní přístupy ochrany životního prostředí Institucionální ekologická ekonomie Ekonomika přírodních zdrojů - obnovitelné a neobnovitelné zdroje Shrnutí předmětu: ucelený přehled základních myšlenek a poznatků environmentální ekonomie 			
Studijní literatura				
Povinná literatura:	SLAVÍKOVÁ, L. - VEJCHODSKÁ, E. - SLAVÍK, J, et al. <i>Ekonomie životního prostředí: teorie a politika</i> . 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80- 87197-45- 5.			

TIETENBERG, T. - LEWIS, L. *Environmental and Natural Resource Economics*. International Student Edition, 10th Edition, Taylor & Francis Ltd, 2016.

OSTROM, E. *Governing the commons: The evolution of institutions for collective action*. Cambridge University Press, 1990. ISBN 978-1-107-56978-2

Doporučená literatura:

HLAVÁČEK, J. *Mezinárodní environmentální právo a ochrana životního prostředí*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, VŠE, 2007. 234 s. ISBN 978-80- 245-1296- 9.

STIGLITZ, J. E. *Ekonomie veřejného sektoru*. Grada, 1997. ISBN: 80-7169- 454-1

ANDERSON, T. L. - LEAL, D. R. *Free market environmentalism*. Boulder, CO: Westview Press, 1991. ISBN 978-0-312-29973-6

OATES, W. E. - PORTNEY, P. R. *The political economy of environmental policy*. Handbook of environmental economics 1 (2003): 325-354.

MANKIW, N. G. *Zásady ekonomie*. Grada, 1999. ISBN: 978-80- 7169-891- 3

PEARSON, CH. S. *Economics and the global environment*. Cambridge University Press, 2000. ISBN 978-0521770026

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Environmentální právo				
Typ předmětu	Povinný ZT PPZ			doporučený ročník / semestr	1 / LS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů	6
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní				
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %				
Vyučující	Doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	Povinný předmět má seznámit studenta s právním oborem „Právo životního prostředí“				
Témata:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Role práva v ochraně životního prostředí 2. Ústavní základy ochrany životního prostředí 3. Mezinárodní aspekty environmentální politiky a primární prameny práva EU 4. Principy práva životního prostředí 5. Institucionální zabezpečení organizace veřejné správy v ochraně životního prostředí 6. Práva veřejnosti vyplývající z Aarhuské úmluvy 7. Vlastnické právo a ochrana životního prostředí 8. Průřezové nástroje ochrany životního prostředí 9. Právní úprava ochrany vod 10. Právní úprava ochrany zemědělské a lesní půdy 11. Právní úprava ochrany ovzduší 12. Právní úprava ochrany přírody a krajiny 13. Právní úprava nakládání s odpady 14. Legislativní proces; shrnutí předmětu, diskuse 					
Studijní literatura					
Povinná literatura:					
DAMOHOŘSKÝ, M. – DROBNÍK, J. - SMOLEK, M. - SOBOTKA, M. - STEJSKAL, V. <i>Právo životního prostředí</i> , 3.vyd., Praha: C.H.Beck, 2010. 615 s. ISBN 978-80-7400-338-7.					
Doporučená literatura:					

STEJSKAL, V. *Komentář k zákonu o ochraně přírody a krajiny*, 1.vydání, Wolters Kluwer, Praha 2016. ISBN 978-80-7552-229-0

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Krajinná ekologie a přírodní zdroje			
Typ předmětu	Povinný PPZ	doporučený ročník / semestr	1 / LS	
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta	·			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Ing. Michael Bartoš, CSc.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Ing. Michael Bartoš, CSc.			
Stručná anotace předmětu	Předmět Krajinná ekologie a přírodní zdroje se zabývá vnímáním krajiny člověkem, vývojem krajiny a její exploatací. Předmět vychází z poznatků obecné ekologie a vytváří interdisciplinární teoretickou základnu pro plánování a management kulturní krajiny a další aplikační možnosti této disciplíny v návaznosti na ochranu životního prostředí a trvalé využívání přírodních zdrojů.			

Témata:

1. Úvod do „krajinné ekologie“ – definice, historické milníky, příčiny vzniku oboru krajinná ekologie ve světě a u nás.
2. Krajina – vysvětlení vzniku pojmu krajina a jeho rozdílného chápání v různých lidských disciplínách.
3. Reflexe krajiny člověkem, vnímání krajiny člověkem; estetické charakteristiky krajiny; „láska“ ke krajině a krajina jako domov, krajina a její paměť (hmotná a nehmotná paměť krajiny).
4. Struktura krajiny. Základy a principy strukturálního členění krajiny, matrice, koridory a enklávy (vysvětlení vzájemných vazeb a role měřítka), fragmentace krajiny vlivem lidských aktivit a její krajinně ekologické důsledky (prostupnost/průchodnost krajinou apod.); ekotony v krajině a jejich význam pro biologickou diverzitu.
5. Charakteristiky krajiny I. Přírodní charakteristiky krajiny. Historický vývoj krajiny. Evropská úmluva o krajině, biologické plánování využití krajiny (historický přehled, význam, využití).
6. Charakteristiky krajiny II. Kulturní/antropogenní charakteristiky krajiny, drobné artefakty v krajině, krajinné dominanty, genius loci, rozptýlená zeleň v krajině, technické památky v krajině, harmonické vztahy a měřítka. Obytnost krajiny.
7. Lidé v krajině. Využívání krajiny (land-use a land-cover). Lidské aktivity a krajina; základní funkce krajiny pro lidskou společnost, rurální a urbánní prostředí, zemědělství jako krajino tvorný činitel, význam agroekologie.
8. Základní typy krajín a jejich charakteristiky; urbanizace, deurbanizace a kontraurbanizace. Ekologie města a urbanizovaných oblastí. Marginální území a jejich socioekonomické postavení.
9. Stabilita krajiny. Vysvětlení pojmů ekologická stabilita a ekologická rovnováha. Krajinná sukcese (výpočet koeficientu ekologické stability a jeho praktické využití).
10. Aplikace v krajinné ekologii I. – ÚSES – koncepce obnovy ekologické stability krajiny a hodnocení ekologické stability; kostra ekologické stability a územní systém ekologické stability; ekologické sítě v krajině a zelená

infrastruktura.

11. Aplikace v krajinné ekologii II. – hodnocení a ochrana krajinného rázu. Vysvětlení pojmu krajinný ráz a jeho stávající definice a zakotvení v legislativě České republiky.
12. Aplikace v krajinné ekologii III. – ekologie obnovy. Způsoby rehabilitace degradované krajiny. Řízená sukcese a tvorba nových biotopů.
13. Kategorizace zdrojů obecně (přírodní, kulturní), nakládání se zdroji, jejich transformace a degradace.
14. Přírodní zdroje a jejich dělení. Obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje, získávání energie z přírodních zdrojů a ekologické důsledky (např. biopaliva).

Studijní literatura

Povinná literatura:

FORMAN, R. T. T. – GODRON, M. *Krajinná ekologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1993. 583 s. ISBN 80-200-0464-5.

SÁDLO, J. – POKORNÝ, P. – HÁJEK, P. – DRESLEROVÁ, D. – CÍLEK, V. *Krajina a revoluce: Významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Malá Skála, 2005. 247 s. ISBN 80-86775-02-6.

LÖW, J. – MÍCHAL, I. *Krajinný ráz*. 1. vyd. Kostelec nad Černými Lesy: Nakladatelství Lesnická práce, 2003. 548 s. ISBN 80-86386-27-9.

KOVÁŘ, P. *Ekosystémová a krajinná ekologie*. 2. vyd. Učební texty. Praha: Karolinum, 2008. 90 s. ISBN 978-80-246-2044-2.

FARINA, A. *Principles and methods in landscape ecology*. 2. vyd. London, Weinheim, New York, Tokyo, Melbourne, Madras: Chapman & Hall, 2006. 412 s. ISBN 978-1-4020-3327-8.

Doporučená literatura:

HADAČ, E. *Krajina a lidé*. 1. vyd. Praha: Academia, 1982. 156 s. ISBN 509-21-857.

NÁTR, L. *Příroda nebo člověk? Služby ekosystémů*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2011. 349 s. ISBN 978-80-246-1888-3.

KENDER, J. *Péče o krajinu*. 1. vyd. Praha: Consult Praha, 196 s. ISBN 80-903482-0-3.

LIPSKÝ, Z. *Krajinná ekologie pro studenty geografických oborů*. 1. vyd. Učební texty. Praha: Karolinum, 1998. 130 s. ISBN 80-7184-545-0.

KOLEJKA, J. *Nauka o krajině*. 1. vyd. Praha: Academia, 2013. 440 s. ISBN: 978-80-200-2201-1.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vloženy v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti II				
Typ předmětu	Povinný ZT PPZ			doporučený ročník / semestr	1 / LS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů	6
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence	Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti I				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná				
Další požadavky na studenta	Na konci semestru studenti prezentují vybrané téma vztahující se k předmětu – např. vybraný indikátor, metodiku, zajímavé výsledky apod. Jedná se o skupinovou práci; na těchto hodinách je požadována účast studujících. Před konání zkoušky/testu je studující povinen vypracovat a odevzdat seminární práci – esej na vybrané téma.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %				
Vyučující	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	Předmět rozvíjí základní znalosti o metodách hodnocení souvislosti lidské činnosti a životního prostředí. Vychází z konceptu socio-ekonomického metabolismu, studenti se seznámí s hlavními přístupy pro výpočet indikátorů zátěže prostředí energetickými toky, materiálovými toky a indikátorů vypovídajících o nárocích na území. Pozornost je věnována zejména pochopení klíčových principů a interpretačním možnostem výsledných indikátorů.				
Témata:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do předmětu, hodnocení „fyzické“ ekonomiky. 2. Socioekonomický metabolismus. 3. Socioekonomický metabolismus, každodennost a rozhodovací procesy. 4. Účetnictví, analýza a indikátory materiálových toků. 5. Využití indikátorů materiálových toků v analýzách I. 6. Využití indikátorů materiálových toků v analýzách II. 7. Území a ekosystémy jako součást přírodního kapitálu. 8. Ekologická stopa a její aplikace. 9. Indikátory ekosystémů se zvláštním zřetelem ke změnám zemského pokryvu. 10. Ekosystémové účetnictví. 11. Energetický metabolismus společnosti – teoretická východiska. 12. Energetický metabolismus společnosti – principy a přístupy k hodnocení. 13. Energetický metabolismus společnosti – indikátory. 14. Hodnocení předmětu, diskuze. 					

Studijní literatura

Povinná literatura:

HÁK, T. a kol. *Metabolismus společnosti: Energie, materiály, ekosystémy*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2015. 290 s. ISBN 9788024627991

V AČKÁŘ D. a kol. *Metodologický rámec integrovaného hodnocení ekosystémových služeb v České republice*. Zpracovalo Centrum výzkumu globální změny Akademie věd ČR, v.v.i. pro Ministerstvo životního prostředí ČR. 2014. 35 s. Dostupné na https://www.minzp.sk/files/sekcia-ochranyprirodyakrajiny/ekosystemove-sluzby/es_metodika_final_2014.pdf.

Doporučená literatura:

BIO INTELLIGENCE SERVICE. *Assessment of resource efficiency indicators and targets*. Final report prepared for the European Commission, DG Environment. 102 s. Dostupné na http://ec.europa.eu/environment/enveco/resource_efficiency/pdf/report.pdf

EC. *Roadmap to a Resource Efficient Europe*. Commission of the European Communities, Brussels. COM/2011/0571 final.

FISCHER-KOWALSKI, M. - HABERL, H. Sustainable development: socio-economic metabolism and colonization of nature. *International Social Science Journal*, 1998, 50.158: 573-587

KRAUSMANN, F. - FISCHER-KOWALSKI, M. *Global socio-metabolic transitions*. In: Long term socio-ecological research. Springer, Dordrecht, 2013. p. 339-365.

UNEP. *Decoupling natural resource use and environmental impacts from economic growth*. A Report of the Working Group on Decoupling to the International Resource Panel. UNEP, Nairobi, 174 s. ISBN: 978-92-807-3167-5

Studijní opora:

Naskenované texty a dokumenty zahraniční a domácí k jednotlivým tématům vloženy v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Sociální ekologie II				
Typ předmětu	Povinný PPZ		doporučený ročník / semestr	1 / LS	
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence	Sociální ekologie I – Social ecology I				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní zkouška – kolokvium po malých skupinách				
Další požadavky na studenta	Esej na teoretické nebo empirické téma sociální ekologie s využitím četby v rozsahu 10 000 znaků, konzultace se zkoušejícím.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %				
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda				
Stručná anotace předmětu	<p>Předmět přináší komplexní charakteristiku globalizace a globálního (postmateriálního, postmoderního) světa a jeho paradigmatických odlišností od dosavadní historie. Scénáře možného vývoje předznamenávají systematické přibližování euroamerického myšlení k trvalé udržitelnosti až po současnost. Následuje podrobný výklad a diskuse strategie udržitelného rozvoje vcelku i v jednotlivých čtyřech rovinách. Předmět je zakončen kritickou diskusí vymezením udržitelného rozvoje, výkladem jeho eroze a bariér jeho uplatnění.</p>				
Témata:					
<ol style="list-style-type: none">1. Kritické shrnutí prvního předmětu, úvod do druhého semestru; studijní požadavky (literatura, esej). Globalizace jako projekt a jako proces.2. Časoprostorové shrnutí (před)historického vývoje. Základní shody a odlišnosti současného světa a jeho dosavadního vývoje. Paradigmatická proměna světa a jeho společenskovedního i přírodovědného uchopení. Člověk jako biogeomorfní síla, antropocén. Úloha vědy.3. Hlavní charakteristiky euroamerické civilizace. Pojmy riziko, krize, katastrofa a jejich typy a podoby. R-stratégové a K-stratégové ve společnosti. Globální vesnice, tragédie obcí: veřejný statek a důvody nečinnosti (teorie her).4. Hlavní charakteristiky euroamerické civilizace. Exponenciální vývoj a jeho oblasti, otevřený a uzavřený systém, globální problém, asymetrie a nelinearity, dvojí pravdy (objektivita, ambivalentní a perverzní povaha reality).5. Historické pochybnosti o trvalé udržitelnosti. Předpoklady a vznikání strategie udržitelného rozvoje.6. Jednotlivá definiční přiblížení a charakteristiky strategie udržitelného rozvoje.7. Udržitelný rozvoj: tři nebo čtyři roviny? Základní roviny, cíle a nástroje.8. Neoklasické ekonomické paradigma a udržitelný rozvoj. Úbytek nebo přibývání zdrojů? Environmentální ekonomie a ekologická ekonomie.9. Environmentální pilíř: shrnutí a opakování.10. Sociopolitický pilíř: nástroje a cíle, instituce a procesy na globální úrovni.11. Sociopolitický pilíř: nástroje a cíle, instituce a procesy na lokální úrovni.					

12. Lidský pilíř: lidské potřeby a hodnoty, etika, mravnost, morálka; individuální a společenské strategie udržitelného rozvoje.
13. Kritika a eroze a udržitelného rozvoje: existuje harmonie rovin? Negativní vymezení udržitelného rozvoje: co není udržitelný rozvoj. Srovnání civilizačních paradigmat včetně udržitelného rozvoje. Vzdělávání a věda pro udržitelný rozvoj.
14. Planetární meze; přírodní, skupinové, sociopolitické a osobnostní bariéry uplatnění strategie udržitelného rozvoje. Shrnutí, diskuse, příprava na zkoušku a soubornou zkoušku.

Studijní literatura

Povinná literatura:

BECK, U. *Riziková společnost: Na cestě k jiné moderně*. 2. vyd. Praha: SLON, 2004. 296 s. ISBN 978-80-7419-047-6.

BITTNER, M. *Úvod do udržitelného rozvoje*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 250 s. ISBN 978-80-210-6622-9.

GEERTZ, C. *Interpretace kultur: vybrané eseje*. 1. vyd. Praha: SLON, 2000. 565 s. ISBN 80-85850-89-3.

HEIDEGGER, M. *Die Zeit des Weltbildes*, in Holzwege, Vittorio Klostermann, Frankfurt am Main 1972

KREJČÍ, J. *Postižitelné proudy dějin*. 1. vyd. Praha: SLON, 2002. 563 s. ISBN 80-86429-09-1.

RYNDA, I. Udržitelný rozvoj, jeho ohrožení a kvalita života. *Životné prostredie, Revue pro teorii a starostlivosť o životné prostredie*, 2005, vol. 6, s. 324–328. ISSN 0044-4863.

Doporučená literatura:

HEIDEGGER, M. Otázka techniky. In: *Věda, technika a zamyšlení*. Přel. Michálek, Jan. Praha: Oikoymenh.2004. 64 s. ISBN: 80-7298-083-1, EAN: 9788072980833.

NOVÁČEK, P. *Udržitelný rozvoj*. Olomouc: Universita Palackého v Olomouci. 2010

PAPEŽ FRANTIŠEK I. *Laudato si'. Buď pochválen. Encyklika o péči o společný domov*. Překlad Milan Glaser. 1. vyd. Praha: Paulínky. 2015. 158 s. ISBN 978-80-7450-187-6.

PEET, R. – WATTS, M. (eds). *Liberation Ecologies: Environment, Development, Social Movements*. 2nd edition. London: Routledge, 2004. 464 p. ISBN 0415312361.

RIDLEY, M. *Původ ctnosti*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 295 s. ISBN 807178351X.

ROCKSTROM, J. et al. A safe operating space for humanity. *Nature*, 2009, vol. 461, no. 24, pp. 472–475. ISSN 472-475.

ROSZAK, T. *The Voice of the Earth*. 2nd edition. Phanes Press, 2011. 376 p. ISBN 1890482803.

SIEGEL, S. M. 2017. *Budiž voda: Izraelská inspirace pro svět ohrožený nedostatkem vody*. 2. vyd. Praha: Aligier. 390 s. ISBN: 978-80-906420-3-4. EAN: 9788090642034.

WELSCH, W. *Naše postmoderní moderna*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1994. 198 s. ISBN 80-7113-104-0.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Environmentální politika Evropské unie			
Typ předmětu	Povinný PPZ		doporučený ročník / semestr	2 / ZS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů 2
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní			
Další požadavky na studenta	V rámci přednášek je vyžadována účast studujících, neboť jsou probírány a diskutovány základní okruhy včetně aktuálních témat a příkladů.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	<p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none"> Integrační procesy v Evropě a historický vývoj. Založení EHS a vývoj do počátku 90. let. Vznik EU a její fungování. Orgány EU (Evropská rada, Rada EU, Evropská komise apod.) a jejich role. Charakteristika práva EU. Primární a Sekundární legislativa. Řízení o porušení Smlouvy (tzv. infringement). Cíle a zásady EU obecně a v ochraně životního prostředí. Environmentální politika EU od počátku 70. let do současnosti. Akční programy ochrany životního prostředí. Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA, SEA). Tzv. Aarhuská legislativa (přístup k informacím o životním prostředí, účast veřejnosti a přístup k právní ochraně). Integrovaná prevence, integrovaný registr znečišťování. Ekologická újma. Dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí. Ochrana vod, Ochrana ovzduší. Ochrana biodiverzity, Změna klimatu. Nakládání s odpady. Nakládání s chemickými látkami. Prevence závažných havárií. Nakládání s GMO. 			
Studijní literatura				
Povinná literatura:	<p>DAMOHOŘSKÝ, M. – DROBNÍK, J. – SMOLEK, M. – SOBOTKA, M. – STEJSKAL, V. <i>Právo životního prostředí</i>. 3.vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 629 s. ISBN 978-80-7400-338-7.</p>			

Doporučená literatura:

KRUŽÍKOVÁ, E. – ADAMOVÁ, E. – KOMÁREK, J. *Právo životního prostředí Evropských společenství: praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: LINDE, 2003. 416 s. ISBN 80-7201-430-7.

TÝČ, V. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 4. vyd. Praha: LINDE, 2004. 306 s. ISBN 80-7201-478-1.

KOVÁŘ, M. – HORČIČKA, V. *Dějiny evropské integrace I*. 1. Vyd. Praha: TRITON, 2005. 151 s. ISBN 80-7254-731-3.

HORČIČKA, V. - KOVÁŘ, M.. *Dějiny evropské integrace II*. 1. Vyd. Praha: TRITON, 2005. 160 s. ISBN 80-7254-741-0.

DVOŘÁK, L. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016 256 s. ISBN 978-80-7478-730-0 (brož.), 978-80-7478-796-0 (e-pub)

DVOŘÁK, L. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2018 (2. vydání – v tisku)

Články, prezentace a další podklady zasílané k přednáškám předem (elektronicky).

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Kulturní ekologie I				
Typ předmětu	Povinný ZT PPZ	doporučený ročník / semestr	2 / ZS		
Rozsah studijního předmětu	1/1	hod.	28	kreditů	6
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Přednáška / Seminář		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní				
Další požadavky na studenta	Student v průběhu semestru zpracuje překlad odborného textu z oblasti kulturní ekologie (téma stanoví přednášející) z cizího jazyka.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %				
Vyučující	Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.				
Stručná anotace předmětu	<p>V předmětu Kulturní ekologie I. budou studenti seznámeni s dějinami, tematickými okruhy, metodami a systematikou kulturní ekologie jako vědy studující lidské populace a kulturní technologie v kontextu přírodního prostředí. Důraz je kladen na (1) postižení vztahů mezi ekologií přírody a kulturní ekologií, (2) prezentaci proměn ekologických paradigmat v kontextu antropologie a dalších věd o člověku a kultuře, (3) analýzu výsledků ekologických výzkumů vztahu člověka, přírody a kultury. Zvláštní pozornost bude věnována fenoménu kultury, který bude analyzován jako unikátní adaptační nástroj a nadbiologická vrstva reality, která zásadním způsobem ovlivňuje vztah člověka k přírodě a všem živým systémům na naší planetě.</p>				
Témata:	<ol style="list-style-type: none">1. Ekologie jako přírodní věda (předmět, metody, systematika).2. Sociální a kulturní ekologie jako věda o člověku a kultuře (předmět, metody, systematika).3. Ideové zdroje kulturní ekologie a ekologické antropologie.4. Člověk, kultura a příroda v perspektivě evolucionismu druhé poloviny 19. století.5. Teorie kulturních oblastí a kulturních okruhů (difuzionismus a historický partikularismus).6. Sociální ekologie a ekologie člověka v kontextu chicagské sociologické školy.7. Kultura a příroda jako předmět výzkumů funkcionalistické a strukturální antropologie.8. Neoevolucionismus, unilineární evoluce a teorie kulturního fatalismu.9. Klasická kulturní ekologie a teorie multilineární evoluce.10. Expanze klasické kulturní ekologie.11. Kulturní materialismus jako ekologicky orientovaná výzkumná strategie vědy o kultuře.12. Zrození nové kulturní ekologie.13. Postmoderní diskuze na téma „člověk vs. příroda“.14. Shrnutí předmětu; diskuse, dotazy.				

Studijní literatura

Povinná literatura:

HALBICH, M. – KOZINA, V. (eds.). *Čítanka textů z ekologické antropologie: Amerika*. 1. vyd. Praha, TOGGA, 2012. 342 s. ISBN 978-80-87258-14-9.

KORMONDY, E., J. – BROWN, D., E. *Fundamentals of Human Ecology*. 1st ed. Upper Saddle River: Prentice Hall, 1998. 503 s. ISBN 0133151778.

NETTING, R. M. *Cultural Ecology*. 2. vyd. Illinois: Waveland Press, 1986. 131 s. ISBN 9780846548409.

ORTOVÁ, J. *Kapitoly z kulturní ekologie*. Praha: Karolinum, 1999. 141 s. ISBN 80-7184-872-7.

SOUKUP, V. *Dějiny antropologie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004. 667 s. ISBN 80-246-0337-3.

SUTTON, M., Q. – ANDERSON, E., N. *Introduction to Cultural Ecology*. 2nd ed. Lanham: AltaMira Press, 2010. 384 p. ISBN 978-0759112476.

Doporučená literatura:

BENNETT, J. W. *Human Ecology as Human Behavior: Essays in Environmental and Development Anthropology*. 3rd ed. New Brunswick, NJ: Transaction, 1993. 357 p. ISBN 978-1-56000-849-1.

GOLLEY, F., B. *A History of the Ecosystems Concept in Ecology*. Reprint. New Haven: Yale University Press, 1993. 254 p. ISBN 9780300066425.

KREBS, CH, J. *Ecological Methodology*. 2nd ed. Menlo Park: Addison Wesley Longman, 1998. 576 p. ISBN 9780321021731.

MORAN, E., F. *The Ecosystem Approach in Anthropology*. 3rd. ed. Ann Arbor: University of Michigan Press, 2009. 232 p. ISBN 978-0472081028.

RAPPAPORT, R., A. *Ecology, Meaning and Religion*. 1st ed. Berkeley: North Atlantic Books, 1979. 259 p. ISBN 978-0938190271.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Sociální ekonomika a sociální podnikání				
Typ předmětu	Povinný ZT PPZ			doporučený ročník / semestr	2 / ZS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška		
Forma způsobu ověření studijních výsledků					
Další požadavky na studenta	V rámci přednášek je nepravidelně zařazena četba textů a zahraničních dokumentů (vložených v moodle) k tématu, na těchto hodinách je požadovaná účast studujících. Před konání zkoušky je studující povinen vypracovat, prezentovat a odevzdat seminární práci.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100%				
Vyučující	Doc. Ing. Marie Dohnalová, CSc.				
Stručná anotace předmětu	<p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tradice třetího sektoru 2. Heterogenní smíšená ekonomika, trojí prospěch sociální ekonomiky a udržitelný rozvoj 3. Sociální ekonomika a solidární ekonomika z pohledu komunitního rozvoje 4. Podpora sociální ekonomiky v zahraničí – Ashoka, Social Economy Europe, CIRIEC, EMES 5. Výzkumy sociální ekonomiky v zahraničí - ICSEM 6. Modely sociálních podniků ve světě 7. Sociální ekonomika a sociální podnikání v České republice 8. Tradice solidarity a vzájemnosti, ideje solidarity, minulost sdružování a družstevní činnosti 9. Sociální ekonomika a sociální podniky dnes, rozpoznávací znaky a modely sociálního podniku 10. Podpora pro sociální ekonomiku, národní akční plány 11. Evropské finance pro sociální podniky 12. Projekt na založení sociálního podniku 13. Financování sociálních podniků 14. Shrnutí předmětu; diskuse, dotazy. 				
Studijní literatura					
Povinná literatura:	DOHNALOVÁ, M. - DEVEROVÁ, L. - LEGNEROVÁ, K. - POSPÍŠILOVÁ, T. <i>Lidské zdroje v sociálních podnicích</i> . Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, vybrané kapitoly. ISBN 978-80-7552-060-9.				

DOHNALOVÁ, M. - GURI, D. - HRABĚTOVÁ, J. - LEGNEROVÁ, K. - ŠLECHTOVÁ, V. *Social Enterprise in the Czech Republic*. ICSEM Working Papers, No. 24. 2015. Dostupné na: <http://www.iap-socent.be/icsem-working-papers>

GORDON, M. *A Typology of Social Enterprise 'Traditions'*. ICSEM Working Papers , No. 18, 2015. 36 s. Liege: The International Comparative Social Enterprise Models (ICSEM) Project.

Doporučená literatura:

DOHNALOVÁ, M. – LEGNEROVÁ, K. *Výzkum sociálních podniků v ČR - 2014*. 1. vyd. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i., 2014. 169 s. ISBN 978-80-7416-150-6.

DOHNALOVÁ, M. *Sociální ekonomika, sociální podnikání: Podnikání pro každého*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2012. 132 s. ISBN 978-80-7357-269-3.

Dokumenty zveřejněné elektronicky.

Studijní opora:

Naskenované texty a dokumenty zahraniční a domácí k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Světové biomy a biotopy České republiky			
Typ předmětu	Povinný PPZ		doporučený ročník / semestr	2 / ZS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Ing. Michael Bartoš, CSc.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Ing. Michael Bartoš, CSc.			
Stručná anotace předmětu	<p>Předmět poskytuje studentům ucelený přehled světových biomů včetně jejich ohrožení lidskou činností. V návaznosti na základní světové biomy jsou charakterizovány základní biotopy České republiky (jejich charakteristika, vznik, význam, využití a ohrožení lidskou činností) a vysvětleny příčiny jejich ochrany za pomoci různých způsobů managementu. Důraz je kladen na důležitost zachování globální biodiverzity na všech úrovních života na Zemi.</p>			
Témata:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do problematiky, návaznost na předmět „základy ekologie“; důležitost globální ochrany biodiverzity na všech úrovních. Teoretické základy pro vylíčení biomů a biotopů (mikrobiotopů). 2. Rozšíření základních biomů na Zemi, I. část; (tropický deštný les, sezonní tropický les a savany, pouště a polopouště, tvrdolistá vegetace, vřzdyzené lesy teplého mírného pásma), ekologická charakteristika, vlajkové druhy organismů; využívání a přeměna stávajících ekosystémů člověkem. 3. Rozšíření základních biomů na Zemi, II. část; (stepi, opadavé lesy mírného pásma, boreální jehličnaté lesy, tundra a subarktické keřové formace, rozsáhlejší vysokohorské ekosystémy a polární pustiny), ohrožení jednotlivých biomů exploatací přírodních zdrojů. 4. Biogeografické členění České republiky. Příslušnost území České republiky do světových biomů a vegetačních pásů Evropy; obecné rysy přírody České republiky a vertikální zonace území České republiky. 5. Funkce vegetace v ekosystémech a v krajině. Mimoprodukční funkce dřevin. Rozptýlená zeleň v krajině; městská zeleň a její funkce v intravilánu obcí a měst, památné stromy a jejich ochrana. Funkce „mrtvého“ dřeva z hlediska ochrany biodiverzity (doupné stromy, loggery). Dřeviny z hlediska člověka „nežádoucí“. 6. Lesy v České republice. Produkční, mimoprodukční funkce lesů a jejich kategorizace. Lesy ochranné, zvláštního určení a lesy hospodářské. Příčiny změn druhové skladby lesů. Hlavní problémy současných lesů. Pionýrské, meliorační a zlepšující dřeviny. 7. Mokřady v České republice – význam mokřadů z hlediska ekologie krajiny, ochrany biodiverzity a ochrany stanovišť. Kategorizace mokřadů v České republice, jejich výskyt, využívání a potenciální ohrožení, možnosti ochrany. 8. Uměle vzniklé mokřady a jejich význam v krajině. Exploatované lokality v krajině a jejich význam pro vznik nových mokřadních biotopů. Integrované mokřady, protipovodňové poldery, kořenové čistírny a „koupací“ biotopy. 				

9. Lužní lesy a jejich nadregionální význam. Výskyt lužních lesů na území České republiky v historii a dnes; ekosystémové služby mokřadů, jejich exploatace a ohrožení, možné způsoby ochrany.
10. Bezlesé biotopy obecně. Historický původ nelesních biotopů v naší krajině. Primární a sekundární bezlesí. Kategorizace bezlesí. Biotopy skal. Obecná charakteristika suchých stanovišť.
11. Stepi a lesostepi v České republice, jejich význam a ohrožení. Stávající ochranný management těchto biotopů. Problematika pastvy v ochranném managementu.
12. Biotopy hor. Výskyt, význam a ohrožení horských biotopů. Nárůst významu hor pro člověka a jejich vzrůstající exploatace. Základní kategorizace biotopů vyskytujících se v horách České republiky.
13. Specifické antropogenní biotopy: „nová divočina“, „brownfields“ a „vesnická humna“. Vznik, ekologický a sociální význam těchto biotopů a jejich roli v současné krajině. Město a jeho specifické biotopy.
14. Specifické postupy používané při managementu jednotlivých biotopů s ohledem na ochranu přírody a stanovištní biodiverzitu. Ekologie obnovy, disturbační management, revitalizace a možnosti technických rekultivací.

Studijní literatura

Povinná literatura:

PRACH, K. – ŠTECH, M. – ŘÍHA, P. *Ekologie a rozšíření biomů na Zemi*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2009. 152 s. ISBN 978-80-86960-46-3.

SÁDLO, J. – STORCH, D. *Biologie krajiny (biotopy České republiky)*. 1. vyd. Praha: Vesmír, 2000. 94 s. ISBN 80-85977-31-1.

MIKO, L. – HOŠEK, M. (eds). *Příroda a krajina České republiky. Zpráva o stavu 2009*. 1. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2009. 112 s., ISBN 978-80-87051-70-2.

CHYTRÝ, M. – KUČERA, T. – KOČÍ, M. – GRULICH V. – LUSTYK, P. (eds.). *Katalog biotopů České republiky*. 2. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2010. 445 s. ISBN 978-80-87457-03-0.

Doporučená literatura:

JENÍK, J. *Ekosystémy: Úvod do organizace azonálních biomů*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 1998. 135 s. ISBN 80-7184-040-8.

LONGMAN, K. A. – JENÍK, J.. *Tropical Forest And Its Environment*. 2nd ed. New York: John Wiley and Sons., Inc., 1987. 247 p. ISBN 0-582-44678-3.

PYŠEK P. – SÁDLO J. - MANDÁK, B. Catalogue of alien plants of the Czech Republic. *Preslia, The Journal of the Czech Botanical Society*, 2002. vol. 74, pp. 97–186. ISSN 0032-7786.

NĚMEC, J. – POJER, F. (eds). *Krajina v České republice*. 1. vyd. Praha: MŽP ČR, Consult Praha, 2007. 400 s. ISBN 80-903482-3-8.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vloženy v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Environmentální sociologie II			
Typ předmětu	Povinný PPZ	doporučený ročník / semestr	2 / LS	
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta	Předmět předpokládá základní znalosti ze sociologie a absolvování předmětu Environmentální sociologie I.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	Předmět je určen pro studenty a studentky Sociální a kulturní ekologie. Navazuje na předmět Environmentální sociologie I. a rozšiřuje a prohlubuje hlavní témata a přístupy.			
Témata:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvodní hodina, seznámení s předmětem, podmínky ukončení. 2. Dvojitá tvář modernity. Holocaust jako zkouška modernity (Bauman). 3. Dvojitá tvář modernity. Etika poslušnosti. 4. Problematizace konceptu homo economicus. Základy morální ekonomiky (Graeber). 5. Komodifikační teze a její kritika (Williams). 6. Netržní formy mezi-lidských interakcí – dar a sdílení (Widlock, Belk). 7. Sociologie města – urbanizace, co je to urbanizace, společnost v soudobém městě. 8. Současná urbánní sociologie – urbánní politická ekonomie, produkce prostoru, právo na město (Lefebvre, Harvey, Mitchell, de Souza). 9. Urbanizace, města a utopie – sociální ekologie města (Bookchin). 10. Neoliberální governmentalita a eco-governmentalita (Foucault, Lemke). 11. Expertní vědění aneb hrady, v kterých se opevnili odborníci (Roszak, Mander). 12. Politika nepolitičnosti – politika přírody, politika vědy (Latour). 13. Občanská společnost a etika ochrany minorit. 14. Závěr, diskuse. 				
Studijní literatura				
Povinná literatura:				
BAUMAN, Z. <i>Modernita a holokaust</i> . Praha: SLON, 2003. 330 s. ISBN 80-86429-23-7.				
GOTTDIENER, M. – HUTCHINSON, R. <i>The New Urban Sociology</i> . 4th ed. Westview: Westview Press, 2010. 457 p.				

ISBN-10: 0813344255.

GRAEBER, D. *Dluh – prvních 5000 let*. 1. vyd. Praha: BizBooks, 2012. 416 s. ISBN 978-80-265-0044-5.

HARVEY, D. *Rebel Cities: From the Right to the City to the Urban Revolution*. 1st edition. London: Verso, 2013. 187 p. ISBN 978-1781680742.

ROSZAK, T. *Kde končí pustina? Politika a transcendence v postindustriální společnosti*. 1. vyd. Brno: Prostor, 2005. 441 s. ISBN 80-7260-146-6.

Doporučená literatura:

GIDDENS, A. *Sociologie*. 1. vyd. Praha: SLON, 2000. 595 s. ISBN 80-7203-124-4.

HANNIGAN, J. *Environmental Sociology*. 3rd edition. London: Routledge, 2014. 258 p. ISBN-13: 978-0415661898.

KELLER, J. *Dějiny klasické sociologie*. 2. vyd. Praha: SLON, 2005. 529 s. ISBN 978-80-86429-52-6.

PILE, S. The Un(know)n City ... Or, An Urban Geography of What Lies Buried Below the Surface. In BORDEN, I. - KERR, J. - RENDELL, J. (eds.). *The Unknown City: Contesting Architecture and Social Space*. Cambridge: The MIT Press, 2002. 533 p. ISBN 9780262523356.

SASSEN, S. *The Global City: Strategic Site/New Frontier*. *American Studies*, 2000, vol. 41, no. 2/3. pp. 79-95. ISSN 0026-3079. 1

Dokumenty zveřejněné elektronicky.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Kulturní ekologie II			
Typ předmětu	Povinný ZT PPZ		doporučený ročník / semestr	2 / LS
Rozsah studijního předmětu	1/1	hod.	28	kreditů 6
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška / Seminář	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní			
Další požadavky na studenta				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.			
Stručná anotace předmětu	<p>V předmětu Kulturní ekologie II. budou studenti seznámeni s vývojovými proměnami adaptačních strategií lidského rodu v průběhu antropogeneze a evoluce lidské kultury. V ohnisku cyklu přednášek bude zejména analýza a interpretace vztahu mezi biologickou a kulturní evolucí. Kulturní ekologie bude analyzována a prezentována jako mezioborová a holistická výzkumná strategie a vědní disciplína umožňující pochopit vývojové proměny vztahu člověka, kultury a přírody v historickém a geografickém kontextu. Vztah člověka a přírody bude analyzován skrze prizma kultury, kterou lze z perspektivy kulturní ekologie studovat jako nadbiologický adaptační systém (artefakty, sociokulturní regulativy a ideje), jejichž prostřednictvím lidé přetvářejí přírodu i svojí biologickou přirozenost. Zvláštní pozornost bude věnována důsledkům konfliktu „kultura vs. příroda“ a problematice ochrany životního prostředí v kontextu globalizace a celosvětové ekonomické integrace.</p>			
Témata:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Místo člověka v přírodě. 2. Geneze kultury jako unikátního nástroje adaptace člověka k přírodě. 3. Biologická a kulturní adaptace. 4. Kultura jako adaptační mechanismus v období paleolitu. 5. Proměny adaptačních strategií v průběhu neolitické revoluce. 6. Lovci a sběrači z ekologické perspektivy. 7. Pastevci a zemědělci z ekologické perspektivy. 8. Industriální společnost a postindustriální společnost z ekologické perspektivy. 9. Využití ekologické antropologie ke studiu kulturní změny. 10. Ekologická krize jako předmět výzkumů kulturní ekologie. 11. Kognitivní a symbolické systémy a životní prostředí. 12. Kulturní ekologie a ochrana životního prostředí – trendy a perspektivy. 			

13. Trvale udržitelný rozvoj v zrcadle současné kulturní ekologie.

14. Shrnutí předmětu. Šance pro budoucnost – diskuse, dotazy.

Studijní literatura

Povinná literatura:

MORAN, E. F. *Human Adaptability: An Introduction to Ecological Anthropology*. 3rd ed. Boulder, CO: Westview Press, 2008. 404 p. ISBN 9780813343679.

ORTOVÁ, J. *Kulturní a sociální ekologie*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-224-9.

SOUKUP, V. *Antropologie: Teorie člověka a kultury*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 741 s. ISBN 978-80-7367-432-8.

SOKOLÍČKOVÁ, Z. *Člověk v pokorném závazku vůči světu: studie z ekologické etiky*. 1. vyd. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2012. 246 s. ISBN 978-80-7465-042-0.

SVOBODA, J. A. *Předkové: Evoluce člověka*. 1. vyd. Praha: Academia, 2014. 479 s. ISBN 978-80-200-2324-7.

VÁVRA, J. – LAPKA, M. (eds.). *Mění se společnost?* 1. vyd. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2012. 120 s. ISBN 978-80-7308-442-4.

Doporučená literatura:

BARRETT, L. – DUNBAR R. – LYCETT, J. *Evoluční psychologie člověka*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 551 s. ISBN 978-80-7178-969-7.

HARARI, Y. N. *Sapiens: Od zvířete k božskému jedinci*. 1. vyd. Praha: LEDA, 2013. 518 s. ISBN 978-80-7335-344-5.

JUSTOŇ, Z. *Ekonomie přírodních národů*. Praha: Dauphin, 2012. 1. vyd. 599 s. ISBN 978-80-7272-419-2.

KLEIN, R. G. *The Human Career: Human Biological and Cultural Origins*. 3rd ed. Chicago: University of Chicago Press, 2009. 989 p. ISBN 9780226439655.

VANČATA, V. *Paleoantropologie a evoluční antropologie*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 2013. 303 s. ISBN 978-80-7290-592-8.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vloženy v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Diplomní seminář I – typy věd a vědecké práce; tvorba projektu a vědeckého textu			
Typ předmětu	Povinný PPZ		doporučený ročník / semestr	2 / ZS
Rozsah studijního předmětu	1/1	hod.	28	kreditů 5
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Přednáška / Seminář	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní, pravidelné sledování docházky a aktivity na seminářích, písemné hodnocení cvičných fiktivních posudků			
Další požadavky na studenta	.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	50 %			
Vyučující	Doc. PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D., PhDr. Ivan Rynda			
Stručná anotace předmětu	<p>Předmět seznamuje se základní typologií věd a vědecké práce počínaje historickým vývojem a konče shrnutím požadavků na magisterskou diplomní práci obecně s přihlédnutím k vymezení hranic a specifik oboru zvláště.</p> <p>Předmět poskytuje znalosti nezbytné pro práci s odborným textem (zdroje, četba, tvorba). Studenti se naučí vyhledávat a třídit data a zdroje, odbornému textu rozumět a pracovat s ním a tvořit jej podle zásad vědecké práce.</p> <p>Probírá podrobněji tematizaci problémů, kladení (výzkumných) otázek, kritické čtení textu, kritické myšlení, hledání témat diplomní (vědecké, výzkumné) práce. Na příkladech starších obhájených diplomových prací katedry demonstruje výzkumný problém, konstrukci otázky a hypotézy, operacionalizovatelnost a operacionalizaci, testovatelnost a testování hypotézy, volbu metod a strategii výzkumu. Ve druhé polovině semináře volí student téma diplomové práce, tvoří vlastní projekt (v hlavních rysech závazný) diplomové práce na základě standardního formuláře katedry o 20 bodech a volí vedoucího práce.</p>			
Témata:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Typy věd: nomotetické a idiografické. Metody, způsob poznání. Pojetí teorie (paradigmatu) mentalistické, lingvistické a ontologické. Základní paradigmaty: realistické, konstruktivistické a komunikativní. 2. Interdisciplinarita, multidisciplinarita, crossdisciplinarita, transdisciplinarita. Sciences, arts, humanities. Zásady metodologie a psaní vědeckých prací (praktická rekapitulace, diskuse). 3. Hlavní zásady studia odborných textů. Text, jeho struktura a kritické čtení. Abstrakt, anotace, recenze. 4. Metodika tvorby odborného textu. Náležitosti odborného textu. Formální úprava. Interpretace, parafráze, citace. 5. Formulace problému: výzkumný problém, výzkumná otázka, hypotéza. Metodologie. Sociální a kulturní ekologie jako teoretický základ trvalé udržitelnosti. Hypotézy a jejich tvorba: operacionalizovatelnost a operacionalizace, testovatelnost a testování hypotézy. 6. Referenční (výkladový) rámec a výzkumná strategie; konceptualizace a design výzkumné práce. 7. Metodologie: přírodovědné a společenskovední, kvantitativní a kvalitativní, „tvrdé“ a „měkké“ metody. Otevřený 				

výzkum a absence hypotézy.

8. Tvorba projektu I
9. Tvorba projektu II
10. Tvorba projektu III
11. Analýza vybrané diplomové práce I.
12. Analýza vybrané diplomové práce II.
13. Analýza vybrané diplomové práce III.
14. Shrnutí, vyhodnocení semestru, diskuse.

Studijní literatura

Povinná literatura:

ČMEJRKOVÁ, S. – DANEŠ, F. – SVĚTLÁ, J. *Jak napsat odborný text*. 1. vyd. Praha: Leda, 1999. 255 s. ISBN 80-85927-69-1.

Diplomové práce: tři vybrané DP absolventů a oborová pravidla hodnocení prací + vždy oba hodnotící posudky (k dispozici po vypracování vlastního posudku), hodnotící protokol.

GIBALDI, J. *MLA Handbook for Writers of Research Papers*. 6th edition. New York: The Modern Language Association of America, 2003. 361 p. ISBN 87352-986-0.

PUNCH, K. F. *Úspěšný návrh výzkumu*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 232 s. ISBN 978-80-7367-468-7.

STRUNK, W. Jr. – WHITE, E. B. *The Elements of Style*. 3. vyd. New York: Longman, 1999. 92 p. ISBN 0-02-418200-1.

ŠANDEROVÁ, J. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách: několik zásad pro začátečníky*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2005. 209 s. ISBN 80-86429-40-3.

Doporučená literatura:

BALON, J. Reflexivní aktér v současných teoriích sociálního jednání. *Časopis pro teorii vědy, techniky a komunikace*, 2003, vol. 7, no. 4, s. 59–94. ISSN 1210-0250.

KNOTKOVÁ - ČAPKOVÁ, B. a kol. *Stylistika, argumentace a akademické psaní: Praktická příručka pro práci v seminářích*. 1. vyd. Praha: Katedra genderových studií, Fakulta humanitních studií UK v Praze, 2007. Nemá ISBN.

KÖGLER, H. H. Kritická hermeneutika subjektivity: Kulturalní studia jako kritická sociální teorie. *Časopis pro teorii vědy, techniky a komunikace*, 2003, vol. 7, no. 4, pp. 107–146. ISSN 1210-0250.

WALLERSTEIN, I. *Kam směřují sociální vědy: zpráva Gulbenkianovy komise o restrukturalaci sociálních věd*. 1. vyd. Praha: SLON, 1998. 111 s. ISBN: 80-85850-65-6.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Diplomní seminář II – prezentační			
Typ předmětu	Povinný PPZ	doporučený ročník / semestr	2 / LS	
Rozsah studijního předmětu	0/2	hod.	28	kreditů 5
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Seminář	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní			
Další požadavky na studenta	·			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	50 %			
Vyučující	Doc. PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D., PhDr. Ivan Rynda			
Stručná anotace předmětu	Seminář probíhá formou prezentací projektů magisterských diplomových prací všech jednotlivých studujících ve středně pokročilém stádiu (studující postupně vypracovávají, představují a někteří i částečně realizují projekty vědeckovýzkumné práce). Cílem semináře je informovat ostatní účastnice a účastníky semináře, naučit se prezentaci svých výsledků i oponentuře (nejen pro účel obhajoby DP), vyjasnit si věcné i metodologické potíže a postupy a pomoci si vzájemně ad hoc i v teoretickém zobecnění vyřešit konkrétní problémy, které v daném stádiu přípravy diplomové práce vyvstaly.			
Osnova: postupně prezentace a seminární oponentura všech projektů diplomových prací studijního ročníku.				
Studijní literatura	<p>Povinná literatura:</p> <p>BRYMAN, A. <i>Social Research Methods</i>. 4th ed. Oxford: Oxford University Press, 2008. 808 p. ISBN 978-0-19-958805-3.</p> <p>HENDL, J.. <i>Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace</i>. 2. vyd. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 978-80-7367-485-4.</p> <p>ŠVAŘÍČEK, R. – ŠEĐOVÁ, K.. <i>Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách</i>. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.</p> <p>YIN, R. K. <i>Case Study Research. Design and Methods</i>. 5th ed. Los Angeles, London: SAGE Publications, 2014. 312 s. ISBN 978-1-4522-4256-9.</p> <p>Doporučená literatura:</p> <p>OLSEN, W. Triangulation in Social Research: Qualitative and Quantitative Methods Can Really Be Mixed. <i>Developments in Sociology</i>. Holborn, Ormskirk (Eds.), Causeway Press, 2004.</p> <p>Literatura ad hoc k jednotlivým diplomovým pracím.</p> <p>Studijní opora:</p> <p>Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vloženy v Moodle.</p>			

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Metody a techniky sociologického výzkumu kvantitativní				
Typ předmětu	Povinně volitelný PPZ		doporučený ročník / semestr	1 / ZS	
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná				
Další požadavky na studenta					
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Daniel Čermák, Ph.D.				
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %				
Vyučující	PhDr. Daniel Čermák, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Obecné metodologické otázky sociologického výzkumu: procedury, metody a techniky empirického výzkumu.2. Zdroje dat pro sociologický výzkum: seznámení s dostupnými zdroji dat pro kvantitativní i kvalitativní výzkum.3. Design sociologického výzkumu: jednotlivé etapy kvantitativního výzkumu.4. Hypotézy: význam, použití, formulace.5. Operacionalizace: převod teoretických pojmů a jevů do konkrétních otázek.6. Proměnné: typy a charakteristika proměnných využívaných v sociologickém výzkumu.7. Výběrové procedury v sociologickém výzkumu: jak vybírat respondenty.8. Techniky sběru dat: dotazník, standardizovaný rozhovor, specifika dotazování pomocí internetu.9. Formulace otázek, dramaturgie dotazníku: jak formulovat a jak řadit otázky atd.10. Příprava dat ke zpracování a základní postupy při jejich zpracování: kódování, editace, příprava databáze a kontrola.11. Etické otázky spojené se sociologickým výzkumem: specifika různých technik sběru dat.12. Základní analýzy získaných dat: třídění II. a dalších stupňů.13. Kontingenční tabulky: tvorba, interpretace.14. Otázky interpretace získaných dat, závěrečná zpráva z výzkumu, publikace, archivace.				
Studijní literatura					
Povinná literatura:	<p>BRYMAN, A. <i>Social Research Methods</i>. Fifth Ed. Oxford: Oxford University Press. 2015. 782 s. ISBN 978-0199689453</p> <p>DISMAN, M. <i>Jak se vyrábí sociologická znalost</i>. 3. vyd. Praha: Karolinum. 2002. 374 s. ISBN 78-80-246-0139-7</p>				

Doporučená literatura:

ŠUBRT, J a kol. *Kapitoly ze sociologie veřejného mínění. Teorie a výzkum*. 1. vyd. Praha: Karolinum. 1998. 241 s. ISBN 80-7184-522-1

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Grada. 2009. 184 s. ISBN 978-80-247-3006-6

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2. vyd., rozšířené. Brno: Paido. 2010. 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Terénní praxe I			
Typ předmětu	Povinně volitelný PPZ		doporučený ročník / semestr	1 / ZS
Rozsah studijního předmětu	0/4 [DS]	hod.	28 a více	kreditů 2
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Praxe / Terénní práce	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná – kronika TP			
Další požadavky na studenta	Aktivní účast při výkladu, vyhledávání a sběru materiálu, aktivní účast na večerních seminářích			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Doc. PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	50 %			
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda střídavě nebo společně Ing. Michael Bartoš, CSc., Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D., Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	<p>Povinně volitelný předmět, pořádaný ve výjezdní a blokové formě v zimním semestru, je pokračováním cyklu terénních praxí. Studenti se seznámí s dalším vybraným VZCHÚ (NP nebo CHKO; výjimečně experimentálně s územím, kde se vyhlášení ochrany teprve připravuje; v ZS bývá volen bližší a přístupnější terén s nižší nadmořskou výškou). Předmětem studia je z přírodovědného hlediska geomorfologie prostředí, krajinné, botanické, zoologické, ekologické a další přírodovědné charakteristiky. Ve společenskovešedním pohledu se studenti seznamují se specifikou hospodaření ve VZCHÚ a s výkonem státní správy v oblasti ochrany přírody a krajiny a ochrany životního prostředí a s rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi ochrany přírody. V této souvislosti studují dále činnost místních samospráv, komunikaci s nimi a s dalšími dotčenými osobami (stakeholdery) v území včetně environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Výuka probíhá celodenně v terénu; večerní program je věnován formou prezentace a (panelové) diskuse vybrané sociálně-ekologické oblasti (místnímu střetu zájmů a jeho řešení), a následné diskusi s představiteli několika zájmových oblastí (stakeholdery): představitelé Správy NP nebo CHKO, místní samosprávy, podnikatelské sféry, sportovního oddílu, nestátní neziskové organizace apod. Aktuální environmentální problémy dané lokality jsou tematizovány z pozic sociální ekologie, kulturní ekologie, sociologie a antropologie. Prohlubuje se specializace, pokračuje hledání a zpřesňování diplomových témat a tvorba pracovních týmů. Poslední večer je věnován reflexi celosemestrální výuky, zpětné vazbě zejména u externích přednášejících a návrhům studentů k volitelné náplni studia.</p> <p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none"> středa: prezenze, úvod; vstupní přednáška vedoucího odborného pracovníka VZCHÚ čtvrtek: <ol style="list-style-type: none"> celý den přírodní terén, dle počasí ev. návštěva objektů důležitých z hlediska sociální a kulturní ekologie (muzeum, čistírna odpadních vod apod.) večer: prezentace, přednáška, diskuse pátek: dtto sobota: dtto; večer navíc reflexe výuky, zpětná vazba zejména u externích přednášejících a návrhy studentů k volitelné náplni studia neděle: dtto nebo dle náročnosti terénu pouze návštěva místních objektů; odpoledne diskuse, odjezd 			
Studijní literatura				

Povinná literatura:

Plán péče, zonace, ev. návštěvní řád, další strategické dokumenty Správy; oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány a osnovy, porostní a taxační plány a dokumentace, dokumentace soustavy Natura 2000, katastrální plány, další mapy a plány; místní kroniky, tisk, záznamy z jednání zastupitelstva atd. atd.

Doporučená literatura:

Odborné i popularizační podklady Správy, místní tisk, výroční zprávy a další materiály místních organizací (NNO); ev. kroniky, matriky, archivy a další odborné materiály a podklady vztahující se ke zkoumanému místu.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Globální koncepce ochrany životního prostředí			
Typ předmětu	Povinně volitelný PPZ	doporučený ročník / semestr	1 / LS	
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr. h. c.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr. h. c.			
Stručná anotace předmětu				

Kurz obsahuje základní vědecké a politické koncepce ochrany životního prostředí, přírody a přírodních zdrojů v globálním měřítku. Přednášky jsou koncipovány v historické perspektivě. Základním koncepčním rámcem je strategie udržitelného rozvoje.

Témata:

- Počátky globálního uvědomění: Ekonomický rozvoj po 2. světové válce byl úspěšný a rychlý, ale zároveň přinesl zátěž životního prostředí velkého rozsahu. Důležitými milníky postupného uvědomění globálního ohrožení bylo Mlčící jaro R. Carsonové (1962), Den Země (1970), Meze růstu (1972) a Stockholmská konference OSN o lidském životním prostředí (1972).
- Koncepce udržitelného rozvoje: Základ přinesla zpráva Naše společná budoucnost (1987) a byl rozpracován summit v Riu de Janeiro (1992) a v Johannesburgu (2002). V současné době je udržitelný rozvoj všeobecně uznávaným rozvojovým paradigmatem.
- Věda udržitelnosti: Vědecké poznání, kvantifikace, interdisciplinarita má v této souvislosti základní význam. Vědecké programy a konference od programu Man and the Biosphere (1971) přes Global Change (1987) až po Planet Under Pressure (2012) a Future Earth (2013).
- Antropocén: Termín zaveden Crutzenem a Stoermerem (2000). Období přibližně posledních 200 let, kdy environmentální dopady ekonomického a sociálního rozvoje začaly mít rozhodující význam pro podobu přírodních procesů v planetárním rozsahu; příkladem je změna klimatu. Vývoj přírody tvoří s technickým a ekonomickým rozvojem jeden celek.
- Přírodní a ekosystémové služby: Výsledky projektu Miléniového hodnocení ekosystémů (2005). Mnohostranné propojení přírodních služeb a lidského blahobytu (wellbeing). Je dokumentováno poškození většiny světových ekosystémů a degradace většiny služeb, na kterých je lidská společnost závislá.
- Planetární meze a environmentálně bezpečný prostor: Koncepce 9 planetárních mezí (Rockström et al. 2009). Environmentální udržitelnost a bezpečnost. Identifikace a kvantifikace jednotlivých mezí, úloha vědeckého poznání a uplatnění na politické úrovni.
- Ekonomie životního prostředí: Vztah mezi ekonomickým růstem a ochranou prostředí. Ekonomické hodnocení přírody a přírodních služeb (Ekonomika ekosystémů a biodiverzity 2009). Globální veřejné statky (Nordhaus 2005). Strategie Zeleného růstu OECD (2011)
- Environmentální správa (governance): Demokratické procesy, zákonodárství a zákony, instituce a procesy na národní

- úrovni a v Evropské unii. Aarhuská úmluva o účasti veřejnosti (1998). Občanská společnost, proces přípravy Charty Země.
9. Soukromý sektor: Úloha podnikatelského sektoru. Význam vzorců spotřeby a výroby. Iniciativy typu Sociální odpovědnost firem (Corporate Social Responsibility). Světová iniciativa Global Compact (2000). Světová podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj.
 10. Globální environmentální správa: Řešení globálních problémů na nadnárodní úrovni, úloha OSN a jejích orgánů (zejména Program OSN pro životní prostředí UNEP). Mnohostranné environmentální úmluvy. Výsledky summitu Rio+20 (2012).
 11. Globální environmentální Outlook to 2050: Dokument OECD (2012) se zabývá 4 velkými kategoriemi globálních environmentálních problémů: změna klimatu, ztráta biodiverzity, vodní zdroje a vztah životního prostředí a lidského zdraví.
 12. Globální cíle udržitelného rozvoje: Rozvojové cíle tisíciletí (OSN 2000) by měly po roce 2015 nahradit globální „Cíle udržitelného rozvoje“, které by měly platit pro všechny země. Zároveň by měl být schválen odpovídající soubor kvantitativních indikátorů.
 13. Environmentální politika Evropské unie: Evropská unie (ještě pod názvem Evropská společenství) přijala svůj první akční program pro životní prostředí již v roce 1973. V současné době platí již sedmý program, který je základem environmentální politiky ve všech oblastech životního prostředí.
 14. Závěrečné shrnutí

Studijní literatura

Povinná literatura:

REID, W. V. et al. *Ekosystémy a lidský blahobyt: Syntéza: Zpráva Hodnocení ekosystémů k miléniu*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Centrum pro otázky životního prostředí, 2005. 138 s. ISBN 80-239-6300-7.

MOLDAN, B. *Podmaněná planeta*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009. 419 s. ISBN 978-80-246-1580-6.

UN Secretary General High-Level Panel on Global Sustainability: *Resilient People, Resilient Planet*. 1st ed. New York: UN, 2012. 107 p. ISBN/ISSN 9789210553049.

ROCKSTRÖM, J. et al. Planetary Boundaries: Exploring the Safe Operating Space for Humanity. *Ecology and Society*, 2009, vol. 14, no 2, art. 32. ISSN 1708-3087. [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <<http://www.ecologyandsociety.org/vol14/iss2/art32/>>.

STEFFEN, W. et al. *Global Change and the Earth System: A Planet Under Pressure*. 2. vyd. Berlin: Springer-Verlag, 2005. 336 p. ISBN 978-3-540-26594-8.

Doporučená literatura:

CARSON, R. *Silent Spring*. Penguin Books, Harmondsworth, 1962. 206 s. ISBN 0-14-013891-9.

MEADOWS, D. H. et al. *Překročení mezí*. Praha: Argo, 1995. 320 s. ISBN 80-85794-83-7.

Světová komise pro životní prostředí a rozvoj. *Naše společná budoucnost*. Praha: Academia, 1991. 300 s. ISBN 80-85368-07-02.

TEEB: *The Economics of Ecosystems and Biodiversity: Ecological and Economic Foundations*. Earthscan. 392 p. ISBN 978-960-85918-4-4.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Strategie kvalitativního výzkumu			
Typ předmětu	Povinně volitelný PPZ		doporučený ročník / semestr	2 / ZS
Rozsah studijního předmětu	1/1	hod.	28	kreditů 3
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	KZ	Forma výuky	Přednáška / Seminář	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta	.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Hedvika Novotná			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Mgr. Hedvika Novotná			
Stručná anotace předmětu	<p>Cílem předmětu je seznámit studenty s povahou kvalitativního výzkumu a představit jeho základní přístupy. První část předmětu bude proto koncipována jako úvod do problematiky (od tvorby výzkumného problému přes strategie konstrukce vzorku, techniky tvorby dat a analytické postupy). Druhá část pak bude sledovat jednotlivé vybrané přístupy kvalitativního výzkumu a zaměří se na jak rozdílné způsoby tázání se, tak na konkrétní postupy výzkumu v těchto strategiích. Předmět bude kombinovat frontální a seminární výuku, v níž budou studenti diskutovat předepsané texty a průběžně aplikovat dosažené znalosti na vybrané téma.</p>			
<p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod: povaha kvalitativního výzkumu, historický kontext. 2. Od teorie k empirii? Tvorba výzkumného problému, projekt výzkumu. 3. Typy pramenů - konstrukce vzorku - techniky tvorby a analýzy dat. 4. Kvalita a etika výzkumu. 5. Cvičení: projekt výzkumu. 6. Reflexe aktérů: polostrukturovaný rozhovor, rámcová analýza, segmentace a kódování. 7. Analýza prostřednictvím segmentace a kódování: Atlas.ti 8. Etnografický výzkum, multi-sited ethnography. 9. Biografický výzkum; Narativní rozhovor a narativní analýza. 10. Konverzační a diskurzivní analýza, kritická diskurzivní analýza. 11. Práce s prameny hmotné a vizuální povahy. Data ve virtuálním prostoru. 12. Případová studie. 				

13. Cvičení: od výzkumného problému k volbě technik tvorby a analýzy dat.

14. Shrnutí předmětu; diskuse, dotazy.

Studijní literatura

Povinná literatura:

BRYMAN, A. *Social Research Methods*. New York: Oxford University Press, 2012. ISBN 0199588058.

E_Úvod do společenskovedních metod. E-learningový předmět Společenskovedního modulu FHS UK. Dostupné z: <<http://moodle.fhs.cuni.cz/course/view.php?id=614>>.

ECO, U. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 8071981737.

FLICK, U. *An Introduction to Qualitative Research*. Ed. 5. London: SAGE, 2014. ISBN 9781446267783.

PUNCH, K. F. *Úspěšný návrh výzkumu*. Praha: Portál, 2008, ISBN 8073674688.

Doporučená literatura:

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 8024601397.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2012, ISBN 8026202198.

KAUFMANN, J. *Chápající rozhovor*. Praha: SLON, 2010. ISBN 8074190331.

SILVERMAN, D. *Ako robíť kvalitatívny výskum*. Bratislava: Ikar, 2005. ISBN 8055109044.

STRAUSS, A. L. – CORBINOVÁ, Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce – Boskovice: Albert, 1999. ISBN 808583460X.

ŠANDEROVÁ, J. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*. Praha: SLON, 2005. ISBN 8086429407, 9788086429403.

ŠVAŘÍČEK, R. – ŠEĐOVÁ, K. et al. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007, ISBN 8073673134.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Četba textů z environmentální sociální vědy			
Typ předmětu	Povinně volitelný PPZ	doporučený ročník / semestr	2 / LS	
Rozsah studijního předmětu	0/2	hod.	28	kreditů
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Seminář	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta	Seminář je založený na četbě textů, které se každoročně obměňují a drží se určitého tématu. Na každou hodinu je student povinen připravit si odpovědi na otázky ze zadaného textu. Na hodinách je požadována pravidelná účast studentů. V případě snížené docházky je vyžadována esej.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D. Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	50 %			
Vyučující	Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D. Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	Cílem semináře je seznámit studenty a studentky s vybranými sociologickými a antropologickými přístupy ke vztahu mezi přírodou, životním prostředím a společností, se základními pojmy environmentální sociální vědy, s osobnostmi, teoriemi, tématy a diskusemi. Téma semináře a s ním i korpus čtené literatury se obměňuje každý rok.			

Vzorový příklad z roku 2016/2017: Spory o přírody

Témata:

1. Úvod do problematiky
2. MACNAGHTEN,P. - URRY, J. „*Rethinking Nature and Society*“, Contested Natures; 1998 London: SAGE Publications, pp. 75-103
3. MACNAGHTEN,P. - URRY, J. „*Rethinking Nature and Society*“, Contested Natures; 1998 London: SAGE Publications, pp. 104-133
4. MACNAGHTEN,P. - URRY, J. „*Rethinking Nature and Society*“, Contested Natures; 1998 London: SAGE Publications, pp. 212-248
5. ESCOBAR, A. „*Difference and Conflict in the Struggle over Natural Resources: A Political Ecology Framework*“, Development, 2006 Vol. 3, 6-13
6. ESCOBAR, A „*Nature*“, *Territories of Difference*; 2008 Durham and London: DUKE University Press.
7. HARAWAY, D. „*The Promises of Monsters: A Regenerative Politics for Inappropriate/d Others*“, 2004 The Haraway Reader, London: Routledge, 63-124.
8. PELLIZZONI, L. „*The Politics of Facts: local environmental conflicts and expertise*“, 2011 Environmental Politics, Vol. 20, No. 6, 765-785.
9. LATOUR, B. „*Introduction*“, „*First Lecture: On the instability of the (notion of) nature*“, 2017 Facing Gaia: Eight Lectures on the New Climatic Regime, Cambridge: Polity, 10-15, 16-55.

10. LATOUR, B. „*Second Lecture: How not to (de-)animate nature*“, 2017 Facing Gaia: Eight Lectures on the New Climatic Regime, Cambridge: Polity, 56-95.
11. LATOUR, B. „*Third Lecture: Gaia, a (finally secular) figure for nature*“, 2017 Facing Gaia: Eight Lectures on the New Climatic Regime, Cambridge: Polity, 96-138.
12. LATOUR, B. „*Fourth Lecture: The Anthropocene and the destruction of (the image of) the Globe*“, 2017 Facing Gaia: Eight Lectures on the New Climatic Regime, Cambridge: Polity, 139-179.
13. LATOUR, B. „*Eight Lecture: How to govern struggling (natural) territories*“, 2017 Facing Gaia: Eight Lectures on the New Climatic Regime, Cambridge: Polity, 303-345.
14. Shrnutí předmětu, diskuse, závěry.

Studijní literatura

Povinná literatura:

ESCOBAR, A. „Difference and Conflict in the Struggle over Natural Resources: A Political Ecology Framework“, *Development*, Vol. 3, 2006. ISSN 1011-6370

ESCOBAR, A. „Nature“, *Territories of Difference*; Durham and London: DUKE University Press. 2008. ISBN 0822389436

HARAWAY, D. „The Promises of Monsters: A Regenerative Politics for Inappropriate/d Others“, *The Haraway Reader*, London: Routledge, 2004. ISBN 978-0415903455

LATOUR, B., Facing Gaia: Eight Lectures on the New Climatic Regime, Cambridge: Polity. 2017. ISBN 9780745684338

MACNAGHTEN, P. - URRY, J. *Humans and Nature, Contested Natures*; 1998 London: SAGE Publications ISBN 9781446217337

Doporučená literatura:

LATOUR, B. *Politics of Nature: How to Bring the Sciences into Democracy*, Cambridge, MA: Harvard University Press. 2004. ISBN 9780674013476

PELLIZZONI, L., „The Politics of Facts: local environmental conflicts and expertise“, *Environmental Politics*, 2011. Vol. 20, No. 6, 765-785.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Ecological anthropology			
Typ předmětu	Povinně volitelný PPZ	doporučený ročník / semestr	2 / LS	
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů 3
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	KZ	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků				
Další požadavky na studenta	Student's duty is to pass an exam in a test form. There are required readings (uploaded in SIS) included in several lectures. Active contribution of students is required during lessons. In a case of decreased attendance, an essay becomes obligatory.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	<p>Topics:</p> <p>Part I: Roots of Ecological Anthropology</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Course introduction 2. History of ecological anthropology 3. Locality in global context 4. Political ecology 5. Ecological anthropology „after Nature“ <p>Part II. Key Turns in Ecological Anthropology</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Biopower, biopolitics, governmentality 7. Vibrant Matter: ekology of things and the ontological turn <p>Part III. EA of Contemporary Issues</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Governing nature: social life of nature, conservation, sustainability 9. Connections, protest, conflict: enviornmental movements and contesting nature 10. Anthropology of climate change 11. Bio-social becomings and lines of life 12. Anthropology of environmental catastrophes 13. Anthropology and environmental problems in the contemporary Czech republic 14. Discussion, conclusion. 			
Studijní literatura				
Povinná literatura:				

ESCOBAR, A *After Nature: Steps to an Antiessentialist Political Ecology*. *Current Anthropology*, 1999, vol. 40, no. 1. pp. 1-30. ISSN 0011-3204.

DOVE, M. *The Anthropology of Climate Change: An Historical Reader*. 1st edition. Oxford: Wiley Blackwell, 2014. 360 p. ISBN 978-1118383001.

HAENN, N. – WILK, R. (eds.). *The Environment in Anthropology: A Reader in Ecology, Culture, and Sustainable Living*. 1st edition. New York: New York Press, 2005. 504 p. ISBN 978-0814736371.

RAPPAPORT, R. A. *Pigs for the ancestors: ritual in the ecology of a New Guinea people*. New Haven: Yale University Press, 1967 [i.e. 1968], xx, 311 p., [16] p. of plates. ISBN 978-0300013788.

Doporučená literatura:

BENNETT, J. *Vibrant Matter: A Political Ecology of Things*. 1st edition. Durham and London: Duke University Press, 2010. 200 p. ISBN 978-0822346333.

DESCOLA, P. *The Ecology of Others*. 1st edition. Chicago: Prickly Paradigm Press, 2013. 90 p. ISBN 978-0984201020.

KOHN, E. *How Forests Think. Toward an Anthropology Beyond the Human*. 1st edition. Berkeley, Los Angeles: University of California Press, 2013. 259 p. ISBN 9780520276116.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny vložené na Moodle

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Seminar odborníků životního prostředí I – Územní a druhová ochrana přírody				
Typ předmětu	Povinně volitelný			doporučený ročník / semestr	1 / ZS
Rozsah studijního předmětu	0/2	hod.	28	kreditů	2
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Seminar		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní				
Další požadavky na studenta	Aktivní účast v diskusi ve druhé polovině vyučovací hodiny, schopnost formulovat zásadní problémy a dotázat se na ně. Účast 80 % včetně závěrečného kolokvia (v případě neúčasti na něm vypracování písemného hodnocení), v případě o málo vyšší neúčasti náhradní plnění v podobě eseje na téma jedné z přednášek cyklu.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Ivan Rynda				
Zapojení garanta do výuky předmětu	30 %				
Vyučující	Prověření odborníci na jednotlivá témata předmětu z akademické sféry, veřejné správy, NNO apod., s nimiž katedra obvykle dlouhodobě spolupracuje, mj. i ve vedení nebo oponentuře diplomových prací.				
Stručná anotace předmětu	<p>Povinně volitelný předmět volně navazuje na cyklus terénních praxí. Studující se seznamují s problematikou územní a druhové ochrany přírody a krajiny v jednotlivých tématických okruzích v kombinaci teoretického výkladu a případových studií. Postupně se představují kategorie ochrany přírody a související instituce a programy (Natura 2000, program UNESCO Člověk a biosféra, Územní systémy ekologické stability, územní plán a stavební řád, druhová ochrana in situ a ex situ atd.). Seminar sestává z přednášek předních odborníků z oblasti životního prostředí a jeho územní i druhové ochrany, zpravidla nikoli z akademické sféry, ale z oblasti veřejné správy, z nestátních neziskových organizací apod. Každý z nich pokryje jedno z níže uvedených témat. Studenti se tak v diskusi s přednášejícím a s vedoucím semináře mohou seznámit se společenskou praxí v oblasti ochrany životního prostředí a s jejími praktickými aspekty. V případě zájmu nebo jako aktualita mohou být do semináře zařazena téma jednotlivých složek ŽP a jejich znečišťovatelů (energetika, doprava, chemizace atd.).</p> <p><u>Témata:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Historie ochrany přírody v ČR a ve světě. Úvod do problematiky. 2. Současný systém ochrany přírody v ČR. Zákon o ochraně přírody a krajiny a jeho novelizace včetně politických vlivů v praxi. 3. Mezinárodní územní ochrana, IUCN. NATURA 2000. 4. Regionalismus, ÚSES, obecná ochrana přírody v územním plánování. Volná krajina. 5. Role územního plánování v ochraně přírody v městském a venkovském prostředí. 6. Péče o chráněná území prostřednictvím NNO. Smluvní ochrana. 7. Druhová ochrana a její historie. Případové studie (příklady: čáp černý; bobr). 8. Biodiversita. 9. Obnovní ekologie (restoration ecology). 10. Biosférické rezervace a MaB. Územní ochrana přírody obecně a v České republice. 				

11. Kůrovec; pasivní a aktivní management v ochraně přírody a jejich společenské souvislosti. Předmět ochrany: ekosystém nebo proces?
12. Případové studie I: např. jednotlivé složky životního prostředí.
13. Případové studie II: např. jednotliví znečišťovatelé (energetika, doprava, chemizace atd.).
14. Závěrečné kolokvium.

Studijní literatura

Povinná:

Základní legislativa z oblasti ŽP a OPaK, dále ad hoc k jednotlivým tématům.

Doporučená:

Podrobná legislativa a podzákoné normy z oblasti ŽP a OPaK, dále ad hoc k jednotlivým tématům.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům, dále zpravidla prezentace jednotlivých přednášejících, vše vloženo v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Exkurzní seminář				
Typ předmětu	Povinně volitelný			doporučený ročník / semestr	1 / LS
Rozsah studijního předmětu	0/4 [DS]	hod.	28	kreditů	2
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Exkurze - seminář		
Forma způsobu ověření studijních výsledků					
Další požadavky na studenta	.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Ivan Rynda				
Zapojení garanta do výuky předmětu	30 %				
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda				
Stručná anotace předmětu	<p>Exkurzní seminář probíhá vždy v letním semestru se střídavým programem. První semestr je věnován seznámení s likvidací nejběžnějších podob odpadů a znečištění jednotlivých složek životního prostředí (vody, ovzduší, půdy a krajiny) nechtěnými produkty lidské činnosti, v domácnostech i ve výrobě. Studující postupně navštíví skládku odpadu, zařízení pro energetické využití odpadu („spalovnu“), dvě čistírny odpadních vod (historickou a současnou), zařízení pro úpravu vody („vodárnu“), zařízení pro likvidaci biologického odpadu („kompostárnu“) a také komunitní zahradu. Ve druhé podobě programu v následujícím roce studující navštíví různé lokality v Praze a blízkém okolí. Seznamují se s různými ne/vhodnými podobami územního plánu a následné zástavby, ne/vhodným řešením veřejného prostoru, tradičními podobami budov a nízkoenergetickými a pasivními budovami, a to jak veřejnými (např. Státní technická knihovna), tak např. soukromými vilami a domy. Ohniskem zájmu nejsou ani v jednom ze semestrů technická řešení a podrobnosti, ale spíše ekonomické a právní souvislosti, naplňování veřejného zájmu a konkrétní podoby rozhodovacích procesů včetně dopadů na vzdělání a veřejné mínění a osvětu. Průvodci jsou zpravidla provozovatelé nebo tvůrci uvedených budov a zařízení (např. Beránek, Brotánek, Lešek, Lukeš, Rajniš). Seminář je vždy přístupný oběma stávajícím ročníkům, jeho rozsah se dá vyjádřit jako 4 dny nebo odpovídající počet půldenních exkurzí.</p>				
Témata:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skládku odpadu. 2. Zařízení pro energetické využití odpadu („spalovna“). 3. Historická čistírna odpadních vod Bubeneč. 4. Současná čistírna odpadních vod Císařský ostrov. 5. Zařízení pro úpravu vody („vodárna“) Podolí. 6. Zařízení pro likvidaci biologického odpadu („kompostárna“). 7. Komunitní zahrada. 8. Historické centrum Prahy I. 9. Historické centrum Prahy II. 10. Státní technická knihovna a fakulta architektury ČVUT. 11. Přestavba zemědělských budov Nenačovice pro sklad, prodejnu, potravinářská zařízení a kanceláře s přednáškovou 				

místností Nenačovice.

12. Nízkoenergetické a pasivní budovy.

13. Brownfield v městském centru: nákupní centrum Nový Smíchov.

14. Funkcionalistická čtvrť Baba, příp. Loosova a Rothmayerova vila, alt. Winternitzova vila.

Studijní literatura

Povinná literatura:

GEHL, J. *Města pro lidi*. 1. vyd. Praha: Partnerství, 2012. 262 s. ISBN 978-80-260-2080-6

HEIDEGGER, M. Otázka techniky. In: *Věda, technika a zamyšlení*. Přel. Michálek, Jan. Praha: Oikoymenh, 2004. 64 s. ISBN: 80-7298-083-1, EAN: 9788072980833.

NORBERG-SCHULZ, C. *Genius loci. K fenomenologii architektury*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1994. 218 s. ISBN 8020702415.

Doporučená literatura:

ad hoc podle doporučení jednotlivých průvodců

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Tvorba krajinných scénářů			
Typ předmětu	Povinně volitelný		doporučený ročník / semestr	1 / LS
Rozsah studijního předmětu	0/5 [DS]	hod.	28	kreditů
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	25 % přednáška / 75 % seminář	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní			
Další požadavky na studenta	.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Ing. Michael Bartoš, CSc.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	50 %			
Vyučující	Ing. Michael Bartoš, CSc., PhDr. Ivan Rynda			
Stručná anotace předmětu	<p>Jednosemestrální seminář pořádaný formou intenzivního blokového předmětu po čtyři a půl dne v učebně nejprve seznamuje studenty s různými metodami prognózování (aproximace, modelování, explorativní [deskriptivní] předvídaní (<i>what if</i>) vs normativní předvídaní (<i>goal seeking</i>) a jejich překlopení až po techniku tvorby scénářů pro lokální nebo regionální území, které by měly být základem pro strategické plánování oblasti.</p> <p>Výkladovým tématickým rámcem je uspokojení lidských a společenských potřeb s respektem k environmentálním limitům a s využitím potenciálu krajiny, tedy kontext udržitelného rozvoje s využitím dalších konceptualizací (DPSIR, SWOT aj.), metodologicky je předmět opřen o základy vědeckého předvídaní budoucnosti (<i>scientific forecasting</i>).</p>			
Témata:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aplikace metody tvorby scénářů v krajinné ekologii (zdůvodnění tvorby map budoucnosti – scénářů; prognostika, futurologie, prognózy a scénáře [varovné scénáře]). 2. Vlastní postup při tvorbě scénáře možného vývoje konkrétního území či jevu (typy scénářů; analýza minulosti a popis současného stavu; určení hlavních sil vývoje; vymezení variant možné budoucnosti). 3. Vytváření vlastního scénáře pro odhad budoucího chování krajinného systému (vymezení kontextu, tj. předpokládaného vývoje „vnějšího světa“ (scenarios logic); vymezení témat (tématických okruhů); popis současného stavu; rozhodnutí o typu scénáře, v případě normativního scénáře – definice „očekávané“ budoucnosti; formulace scénáře/scénářů). 4. Prezentace a hodnocení jednotlivých scénářů (dodržení metodického postupu). 			
Studijní literatura				
Povinná literatura:	<p>POTŮČEK, M. (ed). <i>Putování českou budoucností</i>. 1. vyd. Praha: Gutenberg, 2003. 366 s. ISBN 80-86349-09-8.</p> <p>POTŮČEK, M. (ed). <i>Jak jsme na tom. A co dál. Strategický audit České republiky</i>. 1. vyd. Praha: CESES, SLON, 2005. 212 s. ISBN: 80-86429-45-8.</p> <p>POTŮČEK, M. (ed). <i>Vize rozvoje České republiky do roku 2015</i>. 1. vyd. Praha: Gutenberg, 2001. 245 s. ISBN: 80-86349-02-0.</p>			

RYNDA, I. a kol. *Scénáře pro Českou republiku*. 1. vyd. Česká podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj. České Budějovice: INPRESS, 1998. 59 s. ISBN nemá.

SCHMIDHEINY, S. *Changing Course*. 1st ed. Cambridge: MIT Press, 1992. 448 p. ISBN: 9780262193184.

Doporučená literatura:

AMARA, R. Hľadanie vymedzenia a hraníc výskumu budúcnosti. In *Teoretické a metodologické problémy prognózovania* (zborník prekladov). Prognostické informácie č. 4/1986. Bratislava: Výpočtové stredisko SAV, kabinet teórie vedy a prognóz, apríl 1985. ISBN nemá. s. 121–132.

NOVÁČEK, P. *Křižovatky budoucnosti*. Směřování k udržitelnému rozvoji a globálnímu řízení. Praha: Nakladatelství G plus G, 1999. 281 s. ISBN 80-86103-27-7.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu					
Název studijního předmětu	Seminář odborníků životního prostředí II – Hodnotový rozměr udržitelného rozvoje				
Typ předmětu	Povinně volitelný			doporučený ročník / semestr	1 / LS
Rozsah studijního předmětu	0/2	hod.	28	kreditů	2
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Seminář		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Ústní				
Další požadavky na studenta	Aktivní účast v diskusi ve druhé polovině vyučovací hodiny, schopnost formulovat zásadní problémy a dotázat se na ně. Účast 80 % včetně závěrečného kolokvia (v případě neúčasti na něm vypracování písemného hodnocení), v případě o málo vyšší neúčasti náhradní plnění v podobě eseje na téma jedné z přednášek cyklu.				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Ivan Rynda				
Zapojení garanta do výuky předmětu	30 %				
Vyučující	Prověření odborníci na jednotlivá témata předmětu z akademické sféry, výjimečně NNO apod., s nimiž katedra obvykle dlouhodobě spolupracuje, mj. i ve vedení nebo oponentuře diplomových prací.				
Stručná anotace předmětu	Seminář sestává z přednášek předních odborníků z různých společenských vědních oborů, a to téměř výhradně z akademické sféry. Každý z nich pokryje jedno z níže uvedených témat, v rámci nichž jsou představeny jednotlivé hodnotové a etické aspekty udržitelného rozvoje, mj. vztah největších světových náboženství k přírodě a životnímu prostředí. Seminář vede vedoucí katedry a je zakončen souhrnnou evaluací všech jednotlivých vystoupení a kolokviem. Hostování je zajištěno částečně recipročně ve spolupráci s významnými akademickými pracovišti České republiky (AV ČR, MU Brno, UP Olomouc ad.)				
Témata:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Křesťanství a hodnoty udržitelného rozvoje. 2. Čínská kultura a hodnoty udržitelného rozvoje. 3. Islám a hodnoty udržitelného rozvoje. 4. Judaismus a hodnoty udržitelného rozvoje. 5. Indická kultura a hodnoty udržitelného rozvoje. 6. Rómská problematika, sociální vyloučení a problematika minorit. 7. Role ochránce práv v ochraně životního prostředí. 8. Ekonomie a hodnoty udržitelného rozvoje: globální rozměr a místní soběstačnost (místní měny [LETS]). 9. Odpovědnost postmoderního (postnormálního) vědce. 10. Tisíciletý spor morálky s politikou. 11. Krajina a paměť. 12. Venkov: rozvoj venkova a hodnoty, amenitní migrace. Změna vzorců spotřeby a výroby (CCPP), dobrovolná chudoba a ekologický luxus. 13. Národní síť zdravých měst, Místní Agendy 21, Místní akční skupiny, NNO. 					

14. Závěrečné kolokvium.

Studijní literatura

Povinná:

Žádný konkrétní titul vzhledem k rozdílnosti jednotlivých témat. Jeden povinný knižní titul z literatury ad hoc k jednotlivým přednáškovým tématům.

Doporučená:

Jeden další titul z literatury ad hoc k jednotlivým přednáškovým tématům.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům, dále zpravidla prezentace jednotlivých přednášejících, vše vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Estetický pohled na přírodní prostředí			
Typ předmětu	Povinně volitelný		doporučený ročník / semestr	2 / ZS
Rozsah studijního předmětu	2/0	hod.	28	kreditů 3
Dvousemestrální předmět	Ne			
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence				
Způsob ověření studijních výsledků	Zk	Forma výuky	Přednáška	
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná			
Další požadavky na studenta	V rámci přednášek je nepravidelně zařazena četba textů a zahraničních dokumentů (vložených v moodle) k tématu, na těchto hodinách je požadována účast studujících.			
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.			
Zapojení garanta do výuky předmětu	100 %			
Vyučující	Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.			
Stručná anotace předmětu	<p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Hluboké a povrchní oceňování přírodní krásy (trivial and serious appreciation) – Ronald W. Hepburn 2) Kognitivní model estetického oceňování přírody – Allen Carlson 3) Narativní a ambientní v estetickém oceňování přírody 4) Nezainteresovanost a psychická distance jako estetický princip 5) Estetické oceňování přírody vs. estetické oceňování umění 6) Problematika estetického hodnocení prostředí (environmentu) 7) Kognitivní model estetického oceňování přírody: Malcolm Budd 8) Problém estetického vnímání u zvířat 9) Význam estetiky pro biologii 10) Darwin jako estetik a filosof, pohlavní výběr 11) Portmannova estetická morfologie 12) Případová studie: Zbarvení kočkovitých šelem ve světle funkce a estetiky 13) Vztah etické a estetické dimenze přírody 14) Rekapitulace, shrnutí 			
Studijní literatura	<p>Povinná:</p> <p>BUDD, M. <i>The Aesthetic Appreciation of Nature</i>. Oxford: Oxford University Press, 2002. ISBN 019928699X</p> <p>CARLSON, A. <i>Aesthetics and Environment. The Appreciation of Nature, Art and Architecture</i>. London – New York: Routledge, 2002. ISBN 041530105X</p>			

CARLSON, A., LINTOTT, S. (eds.) *Nature, Aesthetics, and Environmentalism. From Beauty to Duty*. New York: Columbia University Press, 2008. ISBN 9780231138864

HEPBURN, R. W. Contemporary Aesthetics and the Neglect of Natural Beauty, In Williams, B., Montefiore, A. (eds.), *British Analytical Philosophy*. London: Routledge & Kegan Paul, 1966. ISBN 1405105828

Doporučená:

DADEJÍK, O. Environmentální estetika. In: Zahrádka, P. (ed.), *Estetika na přelomu milénia. Vybrané problémy současné estetiky*. Brno, Barrister & Principal 2010, s. 373–383. ISBN 978-80-87474-11-2

DADEJÍK, O., ZUSKA, V., Krajina jako maska přírody: estetika subverze vs. estetika konformity. In: Stíbral, K., Faktorová, V. (eds.), *Krajina – maska přírody. Studie k estetice krajiny a environmentu*. České Budějovice: Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, 2015 s. 25–44. ISBN 978-80-7394-569-5

JAROŠ, F. Zbarvení kočkovitých šelem ve světle morfologické a estetické funkce In: *Krása a zvíře: Studie o vztahu estetických a etických hodnot zvířat*. Praha: Dokořán, 2014. ISBN 978-80-7363-684-5.

KAPLICKÝ, M. Estetická hodnota zvířat optikou teorií Josefa Durdíka a Jana Mukařovského. In Dadejčík, O., Jaroš, F., Kaplický, M. (eds.): *Krása a zvíře: Studie o vztahu estetických a etických hodnot zvířat*. Praha: Dokořán, 2014, s. 303–316. ISBN 978-80-7363-684-5.

KAPLICKÝ, M., DURDÍK, J., HOSTINSKÝ, O. *Allen Carlson: o kráse přírody a krajiny*. In Stíbral, K., Faktorová, V. (eds.): *Krajina – maska přírody? Studie k estetice krajiny a environmentu*. České Budějovice: Episteme, 2015, s. 59–77. ISBN 978-80-7394-569-5.

Studijní opora:

Naskenované texty a dokumenty zahraniční a domácí k jednotlivým tématům vložené v Moodle.

B-III – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Terénní praxe II				
Typ předmětu	Povinně volitelný	doporučený ročník / semestr	2 / LS		
Rozsah studijního předmětu	0/4 [DS]	hod.	28 a více	kreditů	2
Dvousemestrální předmět	Ne				
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence					
Způsob ověření studijních výsledků	Z	Forma výuky	Praxe / terénní práce		
Forma způsobu ověření studijních výsledků	Písemná – kronika TP				
Další požadavky na studenta	Aktivní účast při výkladu, vyhledávání a sběru materiálu, aktivní účast na večerních seminářích				
Garant předmětu (ev. vyučující zodpovědný za předmět)	PhDr. Ivan Rynda				
Zapojení garanta do výuky předmětu	50 %				
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda střídavě nebo společně Ing. Michael Bartoš, CSc., Mgr. Bohuslav Kuřík, Ph.D., Mgr. et Mgr. Arnošt Novák, Ph.D.				
Stručná anotace předmětu	<p>Povinně volitelný předmět, pořádaný ve výjezdní a blokové formě v letním semestru, je pokračováním cyklu terénních praxí. Studenti se seznámí s dalším vybraným VZCHÚ (NP nebo CHKO; výjimečně experimentálně s územím, kde se vyhlášení ochrany teprve připravuje; v LS bývá volen vzdálenější a náročnější, výjimečně zahraniční terén s vyšší nadmořskou výškou). Předmětem studia je z přírodovědného hlediska geomorfologie prostředí, krajinné, botanické, zoologické, ekologické a další přírodovědné charakteristiky. Ve společenskovešedním pohledu se studenti seznamují se specifikou hospodaření ve VZCHÚ a s výkonem státní správy v oblasti ochrany přírody a krajiny a ochrany životního prostředí a s rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi ochrany přírody. V této souvislosti studují dále činnost místních samospráv, komunikaci s nimi a s dalšími dotčenými osobami (stakeholdery) v území včetně environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Výuka probíhá celodenně v terénu; večerní program je věnován formou prezentace a (panelové) diskuse vybrané sociálně-ekologické oblasti (místnímu střetu zájmů a jeho řešení), a následné diskusi s představiteli několika zájmových oblastí (stakeholdery): představitelé Správy NP nebo CHKO, místní samosprávy, podnikatelské sféry, sportovního oddílu, nestátní neziskové organizace apod. Aktuální environmentální problémy dané lokality jsou tematizovány z pozic sociální ekologie, kulturní ekologie, sociologie a antropologie. Prohlubuje se specializace, pokračuje hledání, zpřesňování a konečný výběr diplomových témat a tvorba pracovních týmů. Poslední večer je věnován reflexi celosemestrální výuky, zpětné vazbě zejména u externích přednášejících a návrhům studentů k volitelné náplni studia.</p> <p>Témata:</p> <ol style="list-style-type: none">1. středa: prezenze, úvod; vstupní přednáška vedoucího odborného pracovníka VZCHÚ2. čtvrtek:<ol style="list-style-type: none">a) celý den přírodní terén, dle počasí ev. návštěva objektů důležitých z hlediska sociální a kulturní ekologie (muzeum, čistírna odpadních vod apod.)b) večer: prezentace, přednáška, diskuse3. pátek: dtto4. sobota: dtto; večerní program: reflexe výuky, zpětná vazba zejména u externích přednášejících a návrhy studentů k volitelné náplni studia5. neděle: dtto nebo dle náročnosti terénu pouze návštěva místních objektů; odpoledne diskuse, odjezd				

Studijní literatura

Povinná literatura:

Plán péče, zonace, ev. návštěvní řád, další strategické dokumenty Správy; oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány a osnovy, porostní a taxační plány a dokumentace, dokumentace soustavy Natura 2000, katastrální plány, další mapy a plány.

Doporučená literatura:

Odborné i popularizační podklady Správy, místní tisk, výroční zprávy a další materiály místních organizací (NNO); ev. kroniky, matriky, archivy a další odborné materiály a podklady vztahující se ke zkoumanému místu.

Studijní opora:

Naskenované texty a prameny k jednotlivým tématům vložené v Moodle.